

Wangki purrurtu ngarrangkarnijangka Genesis

Ngarpungu pujurni ngartakpani

¹⁻³¹ Jarluwarlany pa Kuttu ngartakpani pujurni nguwareja ngapa yalkirijaa yimpiyimpi. Kujartikarra manya ngartakpani Ngarpungu. Jarluwarlany pa yarr ngunangani munga ngapa mapirri. Ngajirta nguwa ngunarla. Walypa Ngarpukurajangka pa kirilyyanani ngapangarni marnpa kankarnimarrangu.

Layi

Nyanartijangka Ngarpu marni, “Parralanku pa tili.” Mapunparnila parralani tili nyanarti. Kurinypala pila ngunangani tilijarra munga. Tili parralani, wali wirriyajarrinyala Ngarpu. Tiliwu parla wulumarni. Yinijartila pinya yutukani jininyarajartijaa pukanyajarti. Wali kajalkajal Ngarpungu ngartakpani tililiny.

Kurriny

Nyanartijangka jirna Ngarpungu pinya ngurrujarrakujirni ngapajarra. Ngarpungu marni jarlu, “Ngurrujarrakujiwu pinya ngapajarra.” Wali mapunparnila ngurrujarrajarrinya pila ngapajarra. Kanarlany ngapa kankarni yimpiyimpirla, ngapawarlany kaniny. Yini yutukani yimpiyimpi Ngarpungu. Wali kujartikarra pinya

ngartakpani ngapawarlany kankarni ngapawarlany kaniny.

Murrkurn

Nyanartijangka wartangurniwarlany pa ngartakpani nguwa. Ngarpungu marni, “Kayantajarilu ngapa kaniny, yangkala pa nguwa mapirri ngunawujaa pamarr mapirri.” Wali Ngarpungu mapunparnila kayantakujirni ngapa, nguwa mapirrijaa pamarr mapirri nguja. Ngunan-gani palu pamarrjaa nguwareja jawurlata. Yini-jarti pinya yutukani nguwarejartijaa jawurlata-jarti. Wali wirriyajarriyala pa Ngarpu.

Yarntarni Ngarpu marni, “Nguwanga pa wurkal turtangu manawarntijaa yukawarnti. Nyanarti turtapungku, purlkajarriwula palu. Yarntarni kanarlany yitilalwarlany turtangu, yarntarni kiyijangka turtangu, yarntarni wurrkalarriwu kiyijangka. Yangkartirni yuka kirlirni manawurti nganapartu nganapartu.” Wali mapunparnila palu turtapinya wurrkalarnti paja yukawarntijaa manawarnti nganapartu nganapartu. Walimpa palu purlkajarriyala kiyijartijarriyala. Yarntarni kanarlanya turtapungku kiyijangka kirlirni. Kujartikarra nira turtapunganku yitilalwarlany yitilalwarlany. Wali wirriyajarriyala Ngarpu. Wali kujartikarra manya Ngarpungu ngartakpani jawurlatajaa nguwareja pamarr, yukawarntijaa manawarnti.

Kurriny kurriny

Yarntarni wartangurniwarlany pa ngartakpani purangujaa yakarn. Ngarpungu marni,

“Tilijarra pila ngunawu yimpiyimpirla parralanupurru. Purangu pa ngunawu jininyarapurru. Jininyara pa parralanku nguwa. Kanarlany yakarn ngunawu pukanyjapurru. Pukanyja pa parralanku nguwa.”

Mapunparnila pinya Ngarpungu ngartakpani purlkajarra purangujaa yakarn. Yangkarti layiwarlany purangu pa purlkajinyangu jininyarapurru. Kanarlany lamparn pa pukanyjapurru yakarn. Nyanartijangka ngurrujarrajarrinyala pila jininyarajaa pukanyja. Pinayungany parlipanya purangurlu. Turtapungany kumantawarlany kumantawarlany, wali pinarrila parlipa nguniny. Nyanartijangka purangu karla takurryanany, mungajarrilany pala pukanyjajarrilany. Yarnta purangu parlipangu kurnakwantilany makurraja parranga, yarnta yitilal.

Yarnta manya Ngarpungu ngartakpani wirlwarnti. Yutukani manya yimpiyimpirla purangujaa yakarn, wirlwarnti mapirri, wirriyajar-rinyala. Wali kujartikarra manya Ngarpungu ngartakpani tiliwarnti yimpiyimpikarrajwarnti.

Kurriny kurriny kayan

Yarntarni wartangurniwarlany pa ngartakpani kuyiwarnti ngapakarrajwarntijaa yalkirikarrajwarnti. Ngarpu marni, “Kuyiwarnti pajajinyangu ngunawu ngapawarlany ngapawarlany, kapiwarntijaa kuyiwarnti yangka pakitkarra yanany ngapakarrajwarnti. Yarnta jirikiwarnti pajajinyangu palu lapalku yimpiyimpirlal.”

Mapunparnila manya ngartakpani nukarnini kapiwarnti purlkapurlka lamparnlamparn. Kuyiwarntiwarlany ngapakarrajiwarntiwarlany manya ngartakpani pakitkarrajiwarnti wurnajartiwarnti. Nyarnakarrajiwarntijaa partikarrajiwarntijaa rirringkikarrajiwarnti manya ngartakpani Ngarpungu. Kanarlanywarnti manya purlkawarntijinyangu ngartakpani. Jirikiwarnti manya ngartakpani nukarnini purlkapurlka lamparnlamparn. Wirriyajarrinyala Ngarpu.

Marnila manyanangu Ngarpungu kuyiwarntiwu ngapakarrajiwarntiwujaa yalkirikarrajiwarntiwu, “Wulyu marnanya ngartakpani. Ngajirta nganta nyurrawarntimipa nguna. Jukuwarnti mantanya martawu kanarlanywarnti, pajajarriwula palu. Yarnarni palunya jirna jukuwarntiwarlany martawu. Kujangkurrarni kujangkurrarnila pajajar-rinyanku. Yarr palu ngunawu kuyi pajajinyangu wanyjurlajarra ngapawarlany ngapawarlany kuyipartu kuyipartu palu ngunawu. Jirikiwarnti palu pajajinyangu ngunawu wanyjurlajarra.” Wali kujartikarra manya Ngarpungu ngartakpani kuyiwarnti ngapakarrajiwarntijaa jirikiwarnti yalkirikarrajiwarnti.

Murrkurn murrkurn

Yarnarni wartangurniwarlany manya ngartakpani nguwakarrajiwarnti. Ngarpungu marni, “Kuyiwarnti pajajinyangu ngunawu nguwanga nganapartu nganapartu purlkapurlka lamparnlamparn jinajartiwarntijaa jilpirtijartiwarnti.”

Mapunparnila manya ngartakpani Ngarpungu kuyiwarnti nganapartu nganapartu jilpiartijar-tiwarntijaa jinajartiwarnti palkakarrajiwarnti. Wirriyajarrinyala pa.

Nyanartijangka Ngarpu marni, “Ngar-takpankurlipa piyirn ngalimpajilinyarni, nyapartukarra parlipa nguniny. Maja manyanangu ngunawu kuyiwarntiwu nguwakarrajiwarntiwujaa yalkirikarrajiwarnti-wujaa ngapakarrajiwarntiwu mapirri.”

Mapunparnila Ngarpungu ngartakpani piyirn nyantujilinyarni. Ngarpujilinyarni pa ngar-takpani piyirn. Nganpayijaa marnin pinya ngartakpani. Marnila pilangu Ngarpungu, “Wulyu marnanypinya ngartakpani. Ngajirta nganpila nyurrajarramipa nguna. Juku man-pilanya martawu kujangkurrarnila palu paja-jarrinyanku. Kujangkurrarni kujangkurrarni pajajarrinyanku palu marninjaa nganpayi. Ku-jangkurrajarra nguwanga ngunawu piyirn paja-jinyangu.”

Yarntarni pilangu marni Ngarpungu, “Maja manpilanyanangu ngunawu kuyiwarntiwu nguwakarrajiwarntiwujaa yalkirikarrajiwarnti-wujaa ngapakarrajiwarntiwu. Nukarniwu manpilanyanangu maja.” Yarntarni pilangu marni Ngarpungu, “Yinya marnanypinya miyiwarnti nukarnini ngarnupurru kiyijartiwarnti. Kanarlanywarnti palu yukajiliny turtangany, kanarlanywarnti palu mana turtangany miyila martalany mananga nyanayirla. Nukarnini manpila ngalku.” Kuyiwarntijaa jirikiwarnti marnanya yinya

wurrrkal ngarnupurru. Miyi manyanangu ngunawu yukajangkajaa manajangka nukarni.”

Nyanartijangka nyanganila manya Ngarpungu nyapartukarra manya ngartakpani nukarni. Nganapartu nganapartu manya ngartakpani Ngarpungu, nyanganila manya wulyujinyangu. Wali wirriyajarrinyala.

2

Murrkurn murrkurn kayan - Wali pujumanila manya yalkirijaa nguwa, kuyiwarntijaa nganapartu nganapartu.

¹⁻²⁵ Nyanartijangka warrkam pujumanurla, yarrpala kirrarni Ngarpu. Warrkamjangka pa kirrarnani yarr. Nyanartila pa kirrarnu-jangkarlu nyanya wulyujinyangu. Wirriyajarrinya Ngarpu. Pinapinakarrinyani, “Jalarra paji wulyujinyangu marulujinyangu. Kanarlany-parni paji nguniny, tumaj marna kirrarnana warrkamjangka. Julawu marnanyanangu kanarlanywarntiwu, warrkamjarti palu ngunawu murrkurnwarlany murrkurnwarlany. Nyanartijangka puranguwarlanya palu kirkalku warrkamngajirtajarti.

Ngarpungu katin yutukani

Yarntarni wangkiwarlany kirlingalparni tikir-jularnuwu nyapartukarra Ngarpungu ngartakpani nguwejaa ngapa yalkirijaa yimpiyimpi.

Warrarni piyirn ngajirta ngunarla warrkam-purru katinpurru. Ngarpungu ngajirta yi-parla ngapa kankarnimarrangu yimpiyimpijangka warrarni. Piyirn mapirri ngajirta ngunarla warrarni katin ngajirta turtangantarla. Ngapa nguwajibkamipa laparnani. Nyanartirlu jarlanykujirnani ngapangu. Nguwa pujurni wapalkarra pa jarlanykujirnani.

Wali nguwajibangka ngartakpani piyirn Ngarpungu purlkangu, puwumanila punul, ngayilajartila ngujangurra, rangarnanila wanj, nyanartila ngujangurra piyirn wanj.

Nyanartijangka Ngarpungu purlkangu pa katin kakarra yutukani. Katin nyanarti yini parla Yitin. Wali nyanayirla katinta pa yutukani piyirn yangkarti. Manawarnti pajajinyangu manya yutukani. Turtanyala palu manawarnti, kankarnikujirnila manawarnti Ngarpungu. Nyanartiwarnti manawarnti palu wulyujinyangu miyijarti wulyujarti. Yarnta jalungurru palu wulyujinyangu nyangupurru nguja. Kurriny pila karrinyani kaparn manajarra. Layiwarlany pa wanj yungujuwal. Puj miyi wanj yungujuwal nganyjarla, wanjila pa ngunarla kujawurlurra. Kanarlany mana pa pinayungujuwal. Puj miyi nganyjarla pinayungujuwal, pinarrila ngunarla. Pujuwurni parla pinarri ngunarla wulyuwujaa yakurrku nganapartuwu nganapartuwu. Katin yini Yitin ngunangani. Wali nyanartingurni martuwarrala laparnani layi. Jarlanykujirnani nguwa. Ngapangula manya kalypajanani manawarnti katinjangkawarnti. Wali kurlirrawarlany

palmapinyala palunyanu martuwarrawarntirlu. Ngurrungurrujarrinyala palu nyanartiwarnti martuwarrawarnti kurrinywarlany kurriny. Nyanartiwarnti martuwarrawarnti palu yinijartiwarnti.

Wali Ngarpungu pa yutukani piyirn yangkarti katinta Yitinta ngampurrikanupurrujaa karlarnupurrujaa kiyi yutukanupurru. Jinjinyina parla miyiwarntiwu katintajangkawu ngarnupurru kanarlanywarnti miyiwarnti. Marni parla Ngarpungu, “Kanarlanywarnti manya ngalku miyi nganapartu nganapartu yangka palu nguniny katinta. Layi mana ngajirta ngan nganya yangkarti pinarriyungujuwal kaparn karrilany. Puju man ngalku nyanarti, pirlajarriwula man.”

Nyanartijangka Ngarpu marni, “Layi nganpayi pa kirrarnana minilingajirta kayanwarlany jintanga. Yakurr pa kirrarnupurru jintanga. Ngartakpanku marnarla minili, turtukpala pila ngunawu.” Wali yiparnila manya kuyiwarn-tijaa jirikiwarnti nguwajibangkarnti yangka manya ngartakpani. Nyanartikarti piyirnkarti manya yiparni Ngarpungu. Nganpayirlu nyanartirlu manya yinila julawu. Yinijarti yinijarti kuyiwarnti nyanartiwarnti pujurni nganapartu nganapartu nguwakarrajiwarntijaa yalkirrikarrajiwarnti. Yinila manya yutukani nganpayirlu. Yinijartiwarnti palu ngunangani. Wali nyangani Ngarpungu, kujarti pa yakurr turtukngajirta nganpayipurru, tumaj palu kuyiwarnti nyanartiwarnti.

Nyanartijangka Ngarpungu pa manyankujirni nganpayi purlkajinyangu manyan. Wali Ngarpungula manyanta layi yilpirn warntarni, tikirrpala nimpinya nyanarti kirli warntarnujangka. Ngartakpanila marnin yilpirnjangka, marninpala parla nyanarti nganpayi yinya. Wirriyajarrinyala nganpayi, marnila, “Minyarti wulyu turtukjinyangu ngajukurajangka kuji-jangkajaa ngilykijangka mapirri. Minyarti wulyu turtuk.” Wali yinijarti pa marnin nyanarti yutukani nganpayirlu nyantukurarlalparni yini. Marnin pa yutukani yini. Kujartikarra nira piyirntu ngarpujaa ngamaji pinya wanyjaralany, marnintala manyanta kirralany kartunga nyantukurarla. Kayanjilinyarnila pila nguniny. Wali kurtangarri pila ngunangani marninjaa nganpayi nyanarti pila wulyu ngunangani. Ngajirta pila kurntayijarrirla nyanartikarra pila wulyu ngunangani kurntayingajirta.

3

Kujikani pilanyanu

¹⁻²⁴ Wali jilpirtijarti manyanta pirriyani marninta. Kuyi nyanarti jilpirtijarti pa ngintanjinyangu kajiyungujuwal. Japirlyinyala parla marnin jilpirtijartirlu, “Jarrmarni nganypilangu miyiwu pujuwurni ngarnupurru Ngarpungu. Mapun nganypilangu jarrmarni.”

Jangkumani manyanta marnintu, “Miyi pajarra ngalku nganapartu nganapartu katinjangka. Layiwula pajarrangu jarrmarni. Marni

pajarrangu, 'Nyanarti mana layi yangkarti kaparn karrinyana ngajirta nganpila nganyja miyi, yarnta ngajirta nganpila palymenta. Puju manpila palymankuwurti, ngalkuwurti, wali pirlajarriwula manpila.' "

Wali jilpirtijartirlu parla marni, "Ngajirta. Kayan nganpila pirlajarri." Yarnarni parla marni marninku, "Yangka miyi nyanarti manpila ngalku, pinajarrala manpila tarlkalku. Pinarrila manpilarla ngunawu yakurrkujaa wulyuwu pujuwurni. Ngarpujilinyarni manpila ngunawu. Ngarpungu parla pinarri pujuwurni wulyuwujaa yakurrku. Nyantujilinyarni manpila ngunawu. Nyanartirlamarra pinarrijarrinyurlamarra manypilangu jarrmarni Ngarpungu." Kujarti parla marni marninku jilpirtijartirlu.

Nyanartijangkarlu marnintu nyanartirlu parla mapunikani jilpirtijartiwu. Nyangani mana yangkarti pinayungujuwal. Marrupungani, wulyumarnani parla, yarnta pa wulyujinyangu jalungurru. Marrupunganila ngarnungurla pa pinarrijarriwu. Nyanartijangkarlu miyi parlanyanu warntarni manajangka nyanartijangka, ngarnila pa marnintu. Nyanartijangkarlu yinyala parla nganpayi, ngarnila nganpayirlu.

Wali ngarnungurla pinajarrala pila tarlkani. Partalurnila pila pinakarrinyani, "Nyapartu parli kurtangarri nguniny." Kurntayijarrinyala pila. Warnjalwarnti pila jungani, mintimmarnila pila nyimparrapurru rukukanupurru. Warnjalwarnti purllkapurllka palu marrkurtajiliny japal.

Wali nyanartijangka yangka walypa pirriyani karuwarrajarti, nyanartikarrarni pila Ngarpu pinakarrinya kartajkarra yanujangka. Wali ranyjiwantinyala pila nganpayijaa marnin. Ngarpuwu pilarlanyanta ranyjiwantinya yungkunga katinta. Ngarpungu parla japirlyinya nganpayi, “Nganajangka pajinkurla ranyjiwantinya.”

Jangkumanila manyanta nganpayirlu, “Ngajirta. Pinakarrinya marnanta kartajkarra yanujangka, ranyjiwantinyala marna, tumaj marna kurntayijarrinya kurtangarrijangka. Rayinkarrinya marna, nyanartila marna ranyjiwantinya.”

Ngarpungu parla japirlyinya, “Nyapartukarra manyanu nyanya kurtangarri. Ngantungu manta pinayinya.” Yarnarni japirlyinya, “Ngarni ngan miyi yangkarti pinayungujuwal yangka marnangu jarrmarni.”

Nganpayirlu manyanta jangkumani, “Yangkarti marnin pajan yinya, nyanartirlu paja miyi yinya, ngarnila marna.”

Wali marnila parla marninku Ngarpungu, “Nganajangkarlu mankurla yinya.”

Marnintu manyanu jularni, “Jinjinyinya paja jilpirtijartirlu, yarnata paja kajiyinya, ngarnila marna.”

Marnila parla Ngarpungu jilpirtijartiwu, “Kujikani manyanu. Kanarlanywarn-tirlu kuyiwarntirlu ngajirta palunyanu kujikanantarla. Nyuntungu manyanu kujikani. Wartangurnijinyangula man ngunawu. Nyuntuwu mangu jarrkanganku muntangu. Yanku man nira ruwukarra kaniny

nguwangal.” Yarnarni parla marni Ngarpungu jilpirtijartiwu, “Nyurrajarrarlul manpilanyanu nira kurninykanganku marninjarrarlul, kurninykangankula manpilanyanu muntangu. Wali jilpirtijartikurawarnti nyuntukurawarnti yapajirnanyungu palu ngunawu, yarnita marninkurawarnti palu ngunawu yapa jirnanyunguwarlanyarni. Marninkurarlul jukuwarntirlul palunya jurlul pungku, pajarrkula palunya jina jilpirtijartikurawarntirlul jukuwarn-tirlul. Kujartikarra palu ngunanganku.”

Nyanartijangka parla marninku marni Ngarpungu, “Yapawarnti manya martawu karrkarr purlkajawurlul. Yarnarni mankurla juturni yuwurnjarriwu ngumparnawu, nyantula mangu maja ngunawu ngumparna.”

Nganpayiwula parla marni Ngarpungu, “Mapunikanila mankurla kartu nyuntukura. Pinakarrinya manyanta, miyila manta yinya, ngarnila man yangkarti miyi marnangu jar-rmarni, ‘Ngajirta ngan nganyja.’ Nyanartijangka marna yakurrkujiwu nguwa nyuntungurni. Nyuntungu manyanu jarlu kujikani, nguwala ngunawu yakurryakurrwarnti. Yakurrwarntijaa wulyuwarnti palu turtapunganku kirninyja kanarlanywarnti wulyu ngarnupurru, kanarlanywarnti ngarla ngarnupurrungajirta. Wajapungankula palu yakurrwarntirlul kanarlanywarntirlul kirlijartiwarntirlul. Kayan ngarta wulumipa turtangka miyi. Kujartikarra ngunawu. Miyi man ngalku yukajangka turtapungujangka. Warrkammananku man nira purlka warrkam miyiwu ngarnupurru.

Jirmirljarti man ngunawu warrkamjangka. Kayan ngan yarr kirranya. Warrkammarnanku man nira, kitangarni man pirlajarriwu. Nguwajarriwu man tikirr kirlingalparni. Yangkarti marnanta ngartakpani nguwajibangka, jalarra man nguniny nguwajibangka piyirn. Puju man pirlajarriwu, wali tikirr man nguwajarriwu kirlingalparni.” Kujarti parla marni Ngarpungu nganpayiwu.

Nyanartijangka pinapinakarrinya nganpayirlu marnin nyanarti, “Ngamaji manyanangu ngunawu pujuwurni nukarniwu.” Nyanartijangkala jularni yini parla Yip.

Nyanartijangka Ngarpungula pinya ngartakpanurla yinya partu kuyijangka nyimparrapurru. Yutukani pilanyanu partu kuyijangka karrkinta, kanganila pila.

Wali Ngarpungu pinapinakarrinyani, “Manajarra yangkartijarra pila karrilany katinta kaparn, kanarlany pinayungujuwal, kanarlany wanjiyungujuwal. Wali pila ngarni kanarlany miyi pinayungujuwaljangka, pinarrila pilarla nguniny pujuwurni yakurrkujaa wulyuwu. Warra ngartapila yarnta nganya miyiwarlany yangka kanarlany wanjiyungujuwal. Ngarnungurla pila wanji kujawurlurra ngunawu. Wali kayan ngartapila guna wanji kujawurlurra.”

Ngarpungu pinya ngunyipinya

Wali ngunyipinyala pinya nyanartingurni katinngurni Yitinngurni palkakarti. Warrkam-malkula pila nguwa, nguwajibangkarni yangkarti

ngartakpani nganpayi Ngarpungu. Purlka warrkam pilangu ngunawu karlarnupurrujaa kiyi yutukanupurru.

Wali yutukani manya Ngarpungu nyantukurawarnti ngampurriwarnti katinngurni kakarra. Ngampurrikanani palupinya nganpayijaa marnin, ngajirta ngartapila tikiyanta yarnta katinkarti. Ngajirta ngartapila nganya miyi wanjiyungujuwal. Nyanartirlamarrala palu ngampurrikanani. Ngampurriwarnti palu purlkajarti nayipjarti ngunangani, nyanarti nayip purlka warlujarti wirriwirrimarnani. Tirnyutukani palu warntarrirla.

4

Nganpayijarra Kayinjaa Yipul

¹⁻²⁶ Wali nyanartijangka yukarnani manyanta ngumparnarla Ratamja marnin Yip. Nyanartijangkala pila yapajartijarrinya, tarlkujirnila manyanu parri yini parla Kayin. Wali Yipju marni, "Parri marnajin parlipinya. Ngarpungu paja juku yinya." Yapawarlany tarlkujirni manyanu yini parla Yipul wartangurnijangka.

Wali purlkajarrinyala pila, nganpayijarrinyala. Wali kanarlanyju kajalurnijangkarlu warrkammarnani katin. Nguwa pa karlarnani katinpurru. Karlarnurla kiyila tarrapungku, miyila turtangku. Wartangurnijangkarlu kanarlanyju kukunjarwarnti manya ngampurrikanani. Nyanarti warrkam parla nyantukura.

Walimpawarlany nganpayirlu kajalurni-jangkarlu parla Ngarpuwu kanya miyiwarni katintajangka nyantukurajangka. Yiji parla kanya Ngarpuwu yiningu Kayintu. Yarnta kanarlanyju nganpayirlu Yipullu layi kurajpinya kukunja wulyujinyangu jirajarti, nyanartila parla Ngarpuwu kanya yiji.

Wali nyanya pinya Ngarpungu nyanartijarra yijijarra kuyijaa miyi. Nganpayiwu layi-warlanyku parla wirriyajarrinya Yipulku yiji-jangkawu. Yangka parla kuyi yinya, wirriyajarrinyala parla. Kanarlanyku Kayinku parla ngajirta wirriyajarrirla. Yarnta nyantukurawu yijiwu ngajirta parla wilyumanyjarla. Wali nganpayi nyanarti Kayin munta yakurrjarrinya, ngajirta wirriya ngunarla. Kulijarrinyala nganpayi nyanarti. Ngarpungu parla japirlyinya nganpayi, "Nganajangka man kulijarrinyajaa munta yakurrjarrinya." Yarnarni parla marni Ngarpungu, "Puju man wilyu ngunawu, wirriya marnangu ngunawu. Puju man pinapinakarri-lany kuli kujangkurrarni kujangkurrarni, wali kulingu manyanu kujikananku, nirnparnila nyanarti yakurr man ngunawu. Wali lamajarriwu man kulijangka. Rukalku mannyanta kulinga, wilyula man ngunawu."

Nyanartijangka marni parla Kayintu ngajanyankurawu, "Pa. Yankurli ruwa." Wali yani pila ngurrangurni marri pakul. Pinyala nganpayirlu Kayintu ngajanyankura pirlawurra.

Wali Ngarpungu parla japirlyinya, "Wanyjurla mangu ngaja nyuntukura."

Jangkumani manyanta nganpayirlu, “Ngajirta. Ngurra marnarla. Ngajirta marnarla ngaju ngampurri ngajawu ngajukurawu. Kayan ngarna nira ngampurrikananta ngaja ngajukura.

Wali Ngarpungu parla marni Kayinku janginyjurrarni jirrkirlparni, “Pinarri marnangu. Pinya man ngaja nyuntukura pirlawurra. Nyangany marna nungu nyuntukurajangka ngaja warrarni nguniny nguwana.” Yartarni parla marni Ngarpungu. “Wali kujikani manunyanu. Jurramanku marnanta minyartingurni ngurrangurni.” Wali yangkarti ngurra yangka ngajanyankura pinya, nyanayirla Ngarpungu jurramani nyanartijangka ngurrajangka. Yartarni parla marni Ngarpungu, “Yarnta man pinya nyuntukura ngaja, karlarnanku man nguwa miyipurru katinpurru, jartila man kiyi tarrapunganku. Kayan ngartangu turtapungka miyi. Kitpunganku man wamarn wurnamipa. Ngurrawarlany ngurrawarlany man kitpunganku. Kayan ngan lama kirranyja.”

Wali Kayintula pinapinakarrinyani nyapartukarra parla Ngarpungu marni, rayinjarrinyala pungukarrarla. Marnila parla Ngarpuwu, “Jarti marna pinapinakarrinyana nyapartujarriwu marna. Tanyjingaljinyangu pajan yinya. Ngurrangurnijaa nyuntungurni pajan jurramanku, nyapartujarriwu marna. Puju ngarna kujarti kitpunganta, kanarlanywarntirlu ngajalu nyaka, pungkala ngajalu.”

Ngarpungula marni, “Ngajirta. Kayan ngantalu punga. Yangka ngananguwurti manta punga, tanyjingalpala parla ngunawu. Nyuntuwu mangu ngunawu yarpalmartamarta. Nyantuwu pungujangkawu marnarla ngunawu kuli purlkajinyangu.”

Wali nyanartijangkarlu nganpayi nyanarti pa wirirrpinya Ngarpungu pinalkarrapurru pungukarrarla. Nginyjirrikanankula palu piyirnwarntirlu kanarlanywarntirlu liyimijarti. Kayan ngalu punga. Yarnta pa Ngarpungu wirirrpinya. Wali Ngarpungurni yapyani nganpayi nyanarti kakarra, nyanayirla kakarra pa ngunangani. Wali kartujarti pa ngunangani nganpayi Kayin kakarra. Paja manya martarnani jukuwarnti nyantukurawarnti. Yarnta nyantukurajangka jukujangka kilakiwarnti palurla paja ngunangani. Yarnta jamirtiwarnti nyantukurajangka jukujangka pajawarlanyparni palurla ngunangani.

Wali Yipju martarni yapawarlany kanarlany parri. Wirriyajarrinya, marni parlanyanu, “Yarnta paji pinya kanarlany yapa papajinyankuraru, nyanartila paja yinya kanarlany parri Ngarpungu juku.”

Wali juku pajajarti pila ngunangani Ratamjaa Yip, kurntaljaa walaku pilanya martarnani. Nyanartijangka nyantukurawarnti Ratamku-rawarnti jukuwarnti palu nguja, martarnanila palunya yapa pajawarlanyparni. Martarnanila palunya yapajirnanyungu pajawarlanyparni. Nyanartijangka walimpa nganpayi Yinak nguja yapa pajajartiwarlanyparni. Nira pa

yanani Ngarpukurarlal warntarrirlal nganpayi Yinak. Mapunikanani parla Ngarpuwu. Yarnta yanani purrkujinyangujarrinya. Wali wirlmarnila, Ngarpungula kanya pujurni karrkin jipirrarni. Yinakju manya martarnani jukuwarnti walakuwarntijaa kurntalwarnti yapajirnanyunguwarnti. Nyanartijangka walimpa Nawala nguja yapa pajajartiwarlanyparni.

6

Nawa

¹⁻²² Nganpayi Nawa ngunangani wulyu. Pinapinakarrinyani pa Ngarpu. Yarnta nyantukura kartujaa walakuwarnti murrkurn kartujartiwarnti manya martarnani. Kanarlanywarnti palu yakurrwarntimiparni, ngajirta palu wulyu ngunangantarla. Kulijarrinyani palurlanyanu, punganila palunyanu pajangalmirri, yarnta palurlanyanu jirnapungani wapal. Wali Ngarpungu manya nyangani. Marni parlanyanu, “Nganapurru marnanya ngartakpani minyartiwarnti piyirnwarnti. Ngajirta pajilu wulyu nguna. Nyanartijangka marnanya nukarnini wajapungku.”

Wali marni parla Ngarpungu Nawawu, “Nyan-gana marnanya nyanartiwarnti piyirnwarnti, yakurrmipa palu. Nyuntu marnanta kayan nyangana wulyu. Wali ngapa marnanyirrangu yipawu purlka, wajapungku marnanya nyanartiwarnti piyirnwarnti yakurrwarnti. Wali ngurti manurlanyanu purlka ngartakkarrku, wanjila

manya yungku nyuntukurawarnti walakuwarnti mapirrirni, yarnta kartu nyuntukurajaa lamparriwarnti.” Yarnta parla Ngarpungu marni Nawawu, “Takurrpungku manunya kuyiwarnti nganapartu nganapartu. Kujarti manunya takurrpungku maljiwarntijaa ngamartiwarnti mapirrirni.” Nyanartikarrarni parla Ngarpungu jularnani pikawurra.

Wali nyanartijangka Nawangu mapunikani Ngarpuwu, ngartakpanila ngurti ngapakarraji yurnturrungajirtarla pulparra. Nganpayirlu Nawangu manyanta mapunikani Ngarpunga. Pajajinyangu manya ngartakpani najiwarnti jirikiwarntiwujaa kuyiwarntiwu. Kanarlanywarntiwu mapirrirni manyanangu ngartakpani yarnta piyirnwartiwu mapirrirni yukarnupurru. Japal nyanarti ngurti ngartakpani. Nyanartijangkarlu limirrijilinyarnila manyanta rukukani, ngajirta nganyanta ngapa pirriyanta kirlingirrirla. Nyanartirlamarra manyanta rukukanani.

7

¹⁻²⁴ Wali Ngarpungu parla marni yangkakaji nyanarti ngurti pujumani. Marni parla, “Kaj. Takurryanatalu walakuwarntijaa kartuwarnti mapirrirni. Yarnta nyuntukura kartu mapirrirni palu takurryanaku. Yarnta kuyiwarnti yangkartiwarnti mapirrirni palu takurryanaku. Minyarti marna yipawu ngapa purlka.”

Wali takurrkanya manya Nawangu nukarnini nyantukura kartujaa nyantukurawarnti walakuwarnti kartujartiwarnti, yarnta

kuyiwarnti mapirrirni. Wali takurryanila palu ngurtinga kaninykaniny. Wali nyanartikarrarnila Ngarpungu rukukani tuwa. Kayan ngarta ngananguwurti warijpantarla.

Ngapa purlka wantinya

Nyanartijangka ngapala manyanangurla pirriyani. Wantinyanila purlkajinyangu ngapa. Yarrparni purtkujirnani. Rukukani manya pamarrwarntijaa manawarnti nukarnini. Ngajirta kirlingirri ngunarla nguwejaa yalkiri. Yarr pa purtkujirnani ngapangu. Nyantu pa kaninykaniny kirrarnani nganpayi Nawa pulparr. Kuyijaa mayaru yarnta piyirnwarnti wartangurnijangkawarnti mapirrirni manya yurrukujirni ngapangu.

Yarrpala ngujangurra, ngapamipajarrinya nukarnini. Kanarlanywarnti manya kunyungurla kapingu ngarnani. Kunyungurla manya marri rinkangani ngapangu. Kunyungurla manya kaninyparralparni yurrukujirnani.

Wali wantinyani ngapa layi yakarn. Ngurti nyanarti yarr pa kankarralparni tuwumarnani, ngapangu kankarnikujirnani. Kujangkurrarni kujangkurrarni pa kankarnikujirnani ngapangu. Wali ngunangani palu rawa, yakarnwarnti kurriny kurriny kayan.

8

¹⁻²² Wali palu nyantuwarntimipa wanji ngunangani kaninykaniny ngurtinga. Wali kujar-tukarra palu ngunangani piyirnwarntijaa man-

awarntijaa nganapartu nganapartu manya pujukujirni ngapangu Ngarpukurarlu, tumaj palu yakurrmipa piyirnwarnti nguja, ngajirta palu Ngarpu pinakarrinyantarla. Nyanartijangkala manyanangu yiparni ngapa purlka Ngarpungu. Warpij manya ngarni, yarnta ngurra nyan-tuwarntikura pujumani.

Wali nyanartikarra Ngarpungu yiparni walya pulparrawurra luwarnupurru nguwa lukajangka, yarnta kaninykujiwu ngapa. Wali ngapa nyanartikarra kaninyjarrinyanila. Ngajirta par-talurni pulparrajarrirla ngapa nyanarti. Mar-rki pa kaninyjarrinyani. Wali nyanartikarra yutantinyala ngurti nyanarti pamarra yininga Yarakatta.

Nawangu yiparni jiriki

Nyanartijangkarlu Nawangu wupunumkujirni winta, jirikila yiparni layi wangkarna. Wali jiriki nyanarti wamarnwamarn laparnani. Jarti parla manawu muwupungani yutantinyupurru. Ngurrrparni yap yani. Ngajirta manyanta tikirrla-panyjarla Nawakarti nyanarti jiriki. Ngajirtarni parlipungkarla mana. Warrarni pa ngapapurni karrinyani mana.

Wali yarntarni jirikiwarlany yiparni kumantawarlany yini parla purrjarti. Yap laparni. Yarntarni parla wamarn kitpungani parlipungupurru manawu. Jartijinyangu. Nyanartijangkala tikiyani manyanta Nawakarti. Wali nyantungu parla yawiyijarrinya, talmarni parla kurrapa yawiyirlu. Yutantinyurla manyanta tikirrpala takurrpinya.

Wali kurrarnani palu kaninykaniny ngurrawarnti kurriny kurriny kurriny kayan. Yarnarni kayanparni jiriki yiparni purrjarti, yarnarni parla kitpungani. Wali parlipinyala jurtal. Warntarnila parla Nawawu warnjal, kanyala parla tikirr, yinyala parla Nawa. Wali nginyjirrikanila Nawangu ngapakura kaninyjarrinyujangka. Marni parlanyanu, “Kunyangurla parta ngapa kaninyjarrinya. Minyajiliny paji parlipungurla warntarni manangajangka warnjal.” Wali jiriki mapirri palu kurrarnani kaninykaniny ngurrawarnti kurriny kurriny kurriny kayan.

Nyanartijangka yarnarni kayanparni jiriki tikirryiparni Nawangu. Wali nirnparnila yapyani, ngajirtarnila tikiyantarla. Kunyangurla ngurra partarlanyanu parlipinya nyanayirla kaniny.

Jupantinya palu ngurtingurni

Wali nyanartijangka wupunumkujirnila winta Nawangu. Marnila, “Yu. Wali pulparrjarrinya pa nyanarti ngurra.” Pirmarningurra parla wintangurni. Wali yarnarni parla marni Ngarpungu, “Kaj. Yantalu minyartijangka ngurtijangka nyurrawarnti nukarnini. Wali ngurrakartila manta yanku. Juntumankula mantarlanyanu ngurra wulyunga.” Wali mapunikanila manyanta Nawangu. Jupantinyala palu nukarnini ngurtingurni.

Nyanartijangka pamarrpala parla mungkurripinya kuyiwu kamparnupurru Ngarpuwu parntimanupurru wirriyawurra. Wali kamparnila manya, Ngarpungula

manya parntimani minyjurruminyjuru
kankarnimarrangujangkarlu. Nyanartijangka
wirriyajarrinyala parla Ngarpu.

9

1-29 Wali yarntarni manyanangu Ngarpungu
marni, “Pajajarriwu manta piyirnwartijaa
kuyiwarnti mapirrirni kujangkurrarni
kujangkurrarni.” Yarntarni parla jularni
Ngarpungu, “Wali marna kayangkurrarni
yiparni ngapa minyarti. Yarntawarlany
ngajirta ngarna ngapa yipa kujartijiliny
purlka piyirn wakaj ngarnujuwaljaa
ngurra mapirrirni wajapungujuwal. Wali
nira man ngunawu wulyu. Kujarti
manunya martarnanku nyuntukurawarnti
yapajirnanyunguwarntijaa kanarlanywarnti
mapirrirni wartangurniwarlanyjangkawarnti
mapirrirni. Wali marna mirtiny yutukani
ngumurrurlal pinalkarrapurru. Yangka
marna nyaku nyanarti mirtiny takiwurra,
pinarrijarriwula marnarla nyangungalku.
Yarntawarlany kayan ngarna ngapa purlka
yipa kujartijiliny warpijkujirnujuwal.” Kujarti
manya Ngarpungu jarlu lirrkarnpinya.

Wali minyarti jutukparni Nawakura wangki.
Wartangurni palu nguja jukuwarnti Nawaku-
rawarnti murrkurn yiniwarnti Jiyim, Yam, Japit.
Wali jukula palunya martarni pajawarlanyparni
Nawakurawarntirlu walakuwarntirlu.

11

Ayiparan - Mayaru juwal palu ngartakkani

1-32 Nyanartijangka paja palu piyirnwarnti ngunangani. Layi wangki palu marnani, ngajirta paja wangki. Wali pirntirrikarraji palu ngunangani, marnila palurlanyanu, "Pa. Ngartakkarrku parlipa mayaru juwal. Puju kayan ngarlipa mayaru ngartakkarra, ngurrujarrajarri ngarlipa. Kayantakalangu ngurra parlipa ngunanganku." Wali pamarr palu mayaru ngartakkani juwaljinyangu yalkirirlurra palu ngartakkani kankarra marri. Yarnta palunyanu kajalkajalkujirnani kayanta ngunangupurru. Ngajirta palu ngurrujarrajarriyantarla ngurrawarntirla wanyjurlajarra. Kayantarni palu ngunangani.

Nyanartijangka Ngarpungu mayaru nyanya. Wali yakurrmarnila parla. Wangki palu layi marnani, wali Ngarpungu manya wangki ngurrujarrakujirnili. Wali nyanartijangka wangkiwarlany wangkiwarlany palu marnani pajajinyangu wangki. Pulykarra yanila palu ngurrawarlany ngurrawarlany, ngurrungurrujarrinyani palu. Mayaru nyanarti juwal yini parla Papurl.

Nyanartijangka walimpawarlany purrku layi ngunangani yini parla Tira. Martarnani manya murrkurn paparlangujarti Ayiparanjaa kurrinywarlany nganpayi, ngaja pilarla Ayiparanku. Ayiparanju warntarni kartu rimpijangka kurrinyku pilanyanangu ngamajijarrawu. Wali warntarnila rimpikartu yini Jayira. Ayiparanjaa Jayira pila warrarni ngunangani marlal jukungajirtajarti. Yarnta layi juku martarni wartangurnijangkarlu Ayiparankurarlu ngajangu yini

parla Lat. Nganpayi nyanarti wartangurni-jangka pirlajarrinya Latkura parla ngarpu.

12

Ngarpungu parla Ayiparanku marni wurna-purru

¹⁻²⁰ Kuttula parla Ayiparanku marni, “Wanyjarrku man nyuntukura ngarpujaa jarntuwarnti mapirri, yarnta ngurra nyuntukura wanyjarrku man. Yanku man ngurrawarlanykarti, tumaj marnanta kurajpinya. Pinayungku marnanta ngurra, wali wulyula man ngunawu. Pajajinyangu manya martawu kilakiwarntijaa jamirtiwarnti mapirri. Yapa jirnanyunguwarnti palu pajajarriwu kujangkurrarni kujangkurrarni, pajajinyangula palu ngunawu. Yangka ngananguwurti mangu yakurrmalku piyirnwarntirlu kanarlanywarntirlu, ngajungula marnarla yakurrmalku nyanartiwu piyirnku yakurrmarnujangkawu. Yarnta yangka ngananguwurti mangu wulyumalku kanarlanywarntirlu, ngajungula marnarla wulyumalkuwarlanyparni. Nyuntunga wartangurni manyanangu wirriya ngunawu. Yangka pajin mapunikarrku, wali piyirnwarnti kanarlanywarnti mapirriila palu ngunawu wartangurnijangka mapirri wirriya wapalkarra wanyjurlajarra.”

Wali nyanartijangka mapunikanila Ayiparanju, yanila Kuttu parla jularni jarlu. Jakarnila palu kurliarra nyantukura kartujaa juku nyantukurajangka ngajajangka

mapirri. Kanya manya Ayiparanju warrkamayinwarnti nyantukurawarntijaa manawarnti mapirri kuyiwarnti mapirri. Ngarpunyankura pa wanyjani Ayiparanju mayarurla yininga Yaranta. Yanila palu marri kurlirra ngurrawarlanykarti yinikarti Kayininkarti. Kirrarnani palu piyirnwarnti nyanartikarrajiwarnti Kayininkarrajiwarnti.

Wali Ayiparanngurra palu pirriyani Kayininta, ngurrala palu juntumani. Nguja palu, wali. Ngarpungu parla marni Ayiparanku, "Minyarti ngurra marnanta yungku yini parla Kayinin pujurni. Ngunawu palu yapawarnti pajajinyangu yapajirnanyungu, nyuntukurajangkawarnti yapawarnti kilakiwarntijaa jamirtiwarnti mapirri palu ngunawu pujurni minyayirla ngurranga." Wali Ayiparanju manya pamarrwarnti mungkurrpinya pinalkarrapurrujaa kajalkajalkujirnupurru Ngarpu. Nira palu kujarti pamarrwarnti mungkurrpungani kamparnupurru kuyipurru pinalkarrapurru. Nira palurla kujarti kamparnani pinalkarrapurru Ngarpuwu. Kamparni palu pirrkiwurra, Ngarpungula parntimani kujiririny, wirriyajirrinjala Ngarpu.

Yarntarni yani kulirrawarlany, pakulyani ngurrawarlanyjurra kayanparni ngurra yini parla Kayinin purlka japal. Yarntarni juntumani ngurra, yarntarni pamarrnyanayirla kayantakujirni Ngarpuwu kajalkajalkujirnupurru pinalkarrapurru. Ngarpuwu parla marnani Ayiparanju. Wali

kirrarnani palu.

Ayiparan yani Yijipkarti

Yarntarni jakarni nyanartijangka ngurrajangka, kulirrawarlany yani. Kuyiwarnti manya martarnani Ayiparanju. Kangani manya kukunjawarnti purlumanwarnti tangkiwarnti. Wali ngapa ngajirta wantirla. Yuka pujujarrinya manyanangu kuyiwarntiwu, yarnta miyi manyanangu pujujarrinya piyirnwarntiwu. Wali muwupungani parla jarti, yanila Yijipkarti kurlirra miyikarti. Yani palu Ayiparanjaa juku nyantukurajangka ngajajangkajaa kanarlanywarnti warrkammayinwarnti. Kartujarti pa yani Ayiparan Yijipkarti. Marnila parla Ayiparanju kartunyankurawu, “Nyuntu man jalungurrujinyangu wulyu. Marrupungka ngantalu minyartikarrajiwarntirlu. Marrupungurla ngantalu ngurru warntarnkarrakangka. Pungkala ngajalu ngaju nyuntungurni.” Rayinjarrinya parlanyanu Ayiparan.

Lirrkarnpinya parla, marni parla kartun-yankurawu, “Kuja man malku, julawu pajan rimpi marnangu. Julawu manyanangu piyirnwarntiwu, yangkala pajalu wanyjarrku wanji.” Nyanartijangka pirriyani palu Yijipja, wali juntumani palu ngurra, kirrarnanila palu.

Wali nganpayirlu purlkangu nyanartikarrajirlu nyanya marnin Ayiparankura kartu. Marrupinya, wurnarnila kanya nyantukurakarti ngurrakarti. Wali nyanartijangka yinya parla yiji Ayiparan purlkangu nyanartirlu Yijipkarrajirlu kukunjawarntijaa purlumanwarnti mapirri,

yarnta kanarlanywarnti tangkiwarntijaa kamulwarnti mapirri. Yarnta piyirnwarnti mapirri nyantukurawarnti warrkammayin parla yinya. Warrkammalkula palunyanta Ayiparanja. Watanymani parla nukarnini.

Wali mimijartijarrinyala purlka nyanarti Yijipkarraji maja yarnta nyantukurawarnti jarn-tuwarnti. Ngarpungu mimikujirni nganpayi nyanarti yarnta parla Ayiparankura kartu warn-tarni. Wali japirlyinya parla Ayiparan purlkangu Yijipkarrajirlu, “Nganajangka pajin jarlu jularla kartu mangu minyarti nyuntukura. Wapal pajan kajiyyinya. Jularni pajin rimpi mangu nyuntukura minyarti.” Wali kartunyankura parla tikirryinya Ayiparan. Ngunyipinyala manya tikirr.

Wali tikiyanila palu Ayiparanngurra kayili kirlingkurrarni nyanartikarti, yangka jarlu parla Ngarpuwu pamarr mungkurripinya, nyanartikartirni tikiyani kirlingkurrarni.

13

Ngurrujarrajarrinya pila wampirra

¹⁻¹⁸ Wali pajajarti pila ngunangani wampirra. Paja pilanya martarnani piyirnwarnti warrkammayinwarntijaa kuyiwarnti mapirri kukunjawarntijaa tangkiwarntijaa purlumanuwarnti. Ngunangani pila pamarr purlkajarti. Ngurrujarra ngurrujarra pilanya martarnani kuyiwarntijaa warrkammayinwarnti Ayiparanjujaa Lattu. Ngampurrikanani palu warrkammayinwarntirlu kuyiwarnti kukunjawarntijaa purlumanuwarntijaa

tangkiwarnti, yangkala pajajinyangu. Yuka palurlanyanu pujukujirnani pajangu. Nyanartijangka marrarnila palunyanu warrkammyinwarntirlu Ayiparankurawarntirlujaa Latkurawarntirlu.

Yakurrmarni parla Ayiparanju kulipurru. Marni parla jukuwu ngajangajangkawu, “Ngajirta ngarlinyanu marra. Yarnta warrkammayinwarntirlu ngajirta ngalunyanu marra. Jarntuwarnti parlipa. Ngurrujarrajarriwu parli. Kangkula manunya nyuntungu kuyiwarntijaa piyirnwarnti nyuntukurawarnti, ngajungu marnanya ngajukurawarnti piyirnwarntijaa kuyiwarnti kangku. Nyuntujal, wanyjurla man yanku. Wangki pikakujirlanyanu.”

Wali pinapinakarrinyani wanyjurla yanku. Mapunparni pinapinakarrinya. Nyanyangurra Lattu. Warrkarra nyanya. Nyanya mapunparni yuka purlka wurrkajinyangu martuwarrarla kakarra. Karlarra nyanya yuka ngajirta yarr yarpal. Wali kakarrala kurajpinya martuwararla yuka purlkajinyangu, nyanartikartila yani. Kanya manya Lattu wurrkalkarti kuyiwarntijaa warrkammayinwarnti nyantukurawarnti. Juntumani ngurra marnparni mayarurla yininga Satamja. Kirrarnanila manyanangurla nyanartikarrajirla piyirnwarntirla. Nyanayirla palu kirrarnani Ngarpungajirtajartiwarnti. Ngarpu ngajirta palu mapunikarrarla, yakurr palu ngunangani.

Ayiparan pa kirrarnani karlangjarti. Martarnani manya nyantukurawarnti warrkammayinwarnti yarnta kuyiwarnti mapirri. Ngunan-

gani pila Kayininta ngurra purlka japal Kayinin. Kakarrangjartijaa karlangjarti pila ngunangani ngurrujarra.

Nyanartijangka marni parla Ngarpungu Ayi-paranku, “Warrpunyaku man ngurra kujangkur-rajarra karlarrara, kakarrara, kurlirrara yarnta kayirrara. Yungkula marnanta ngurra minyarti. Yangka man pirlajarriwu, wali yapajirnanyungula palu martarnanku minyarti ngurra. Pajajinyangu palu ngunawu nyuntukurawarnti yapajirnanyunguwarnti. Kayan ngan kurajpungka, yarnta palu pajajinyangu. Wali warnjaljiliny-parnila paja, kayan ngan kurajpungka, yarnta palu pajajinyangu. Wali kujarti palu ngunawu yapajirnanyungu.” Yarnarni Ngarpungu parla marni, “Kitpungku man minyayirla ngurrawarlany ngurrawarlany. Nyuntukura mangu minyarti ngurra, yungany marnanta.”

14

Nganpayi Milkisatik

¹⁻²⁴ Wali nyanartijangka kulipariwarnti piyirnwarni palunyanangurla pirriyani kakarrangu. Kajalunypuwala palunyanangurla pirriyani piyirnwarnitiwarlanyja Satamkarrajiwarntirla. Wali pinyala palunyanu. Kanarlanywarnti palunya pirlawurra pinya nyanartikarrajiwarnti Satamkarrajiwarnti, purpankanyala palunya kanarlanywarnti wurna. Kanya palunya warrkamjakujirnupurru Yarnta palunya ngurru kanya manawarntijaa pamarrwarntijaa kuyiwarnti mapirri. Kanya palunya ngurru.

Yarnta nganpayi Lat mapirri palu kanya Ayiparankura juku. Yarnarni palu yani. Pirriyani palunyanangurla ngurrawarlanya piyirnwarntiwarlanya. Pinyala palunya, wurnala palunya purpankanya. Mapirri palunya kanya ngurrawarntijangka murrkurnjangka.

Wali layila nganpayi manyanangurla lurrp-jakarni, ranyjila yani, Ayiparankartila manyanta pirriyani wangkijarti. Kanya parla wangki. Jularnila parla Ayiparanku yangka palu Lat purpankanya. Kanya palu kulipariwarntirlu Lat.

Wali partalurnila turtapinya nganpayi Ayiparan, jamurn pinakarrinya wangki nganpayirlu parla jularni. Wali nyantukurawarntiwula manyanangu pawumarni. Nyanartijangka wajilpinyala palunya kulipariwarnti. Pirriyanila palunyanangurla. Pinyala palunya nyanartiwarnti kulipariwarnti. Pirlawurra palunya pinya kanarlanywarnti, kanarlanywarnti palunya ngunyipinya yarr. Tikirrkanyala palunya piyirnwarnti kanarlanywarnti, jukun-yankura mapirri, yarnta kuyiwarntijaa pamar-rwarnti mapirri. Satamkarrajiwarntijaa ngurrawarlanyjangka mapirri manya kanya Ayiparanju tikirr.

Wali kaparn palu tikirrjawurlu mitimkujirni nganpayi miyijarti yini parla Milkisatik, Ngarpukura nganpayi nyanarti. Mapunikani Ngarpu. Jarntuwarnti nyantukurawarnti manya kangani Ayiparanju. Tikirrkujirni manya nyanartikarti nganpayikarti. Wali Milkisatikju manya yinya miyi Ayiparanngurra. Yiji manya

yinya, tumaj wurnajangka marrijangka lurrurjarti palu pirriyani yarnta marranyanjarti.

Marni parla Milkisatikju Ayiparanku, “Ngarpu mangu wirriya nguniny. Piyirnwarnti nyanartiwarnti kulipariwarnti manunya jurramani. Ngarpungu manta yinya maya jurramanupurru. Marlamani manta Ngarpungu. Mapunparni pa Ngarpu wulyujinyangu marlamanujuwal.”

Wali yiji parla yungkarla Milkisatik Ayiparanju tumaj Ngarpukura nganpayi nyanarti Milkisatik. Yangkala manya ngurrungurrjukujirni nyantukurawarnti pamarrwarntijaa manawarntijaa kuyiwarnti. Tukunga manya yutukani Ayiparanju pajajinyangu 10. Layiwarlanypala parla Ayiparanju yinya nganpayi nyanarti Ngarpukura. Yiji parla murtarni yinya. Wali tikiyanila pila Ayiparanjaa juku nyantukura ngurrakarti nyan-tujarrakurakarti, piyirnwarnti mapirri Satamjangkawarnti. Yiparni manya tikirr Satamkarti Ayiparanju.

15

Ngarpungu parla Ayiparanku marni winkirru

¹⁻²¹ Wali nyanartila pa kirrarnani Ayiparan. Walimpa pa winkirrmarni Ngarpu Kut Ayiparanju. Ngarpungu parla marni winkirru, “Ngajirta ngan rayinjarri. Najungu marnanta ngampurrikarrku. Ngajungu marnanta kurraparla martalany.”

Marni parla Ayiparanju, “Wulyumalany marnarla walakuwu. Ngajirta marna marta

ngajukurajinyangu walaku. Juku pajan ngajukurajinyangu yungku.”

Jangkumanila manyanta Ngarpungu, “Yu. Walaku man martawu nyuntukurajinyangu. Jayirarlul mangu martawu.”

Yarntarni parla marni Ngarpungu, “Nyaku man kankarni yalkiri. Wirl palu pajajinyangu. Wali nyanartijilinyapala palu ngunawu walakujangka nyuntukurajangka yapajirnanyungu wirljilinyaparni. Kayan ngannya kurajpungka.”

Wali mapunikanila parla Ayiparanju Ngarpuwu. Walaku parla yungku. Ngarpu parla wirriyala ngunangani Ayiparanku. Wulyujinyangu pa nyangani yakurrngajirta. Ngajirta pa nyakarla yakurr Ayiparankura. Wulyujinyangu nganpayi nyanarti. Kujarti pa nyangani Ngarpungu, tumaj parla nyantuwu mapunikananimipa Ayiparanju.

16

Parri Yijmayil palkangawantinya

1-16 Wali kartu Ayiparankura yini parla Jayira ngunangani yapangajirtajarti. Juku ngajirta martarla. Pinapinakarrinyani Jayirarlul, yapawu parla wulyumarnani. Jirnapungani parlayanu, tumaj pa yapangajirtajarti. Pinapinakarrinyani, “Yarr marna pikawurti martawu yapa kanarlanykura ngamaji.” Wali marnila parla Jayirarlul purrkuwu ngumparnanyankurawu, “Juku marna ngajirta marta. Wulyumalany marnarla jukuwu. Kunyungurla

paji kanarlanyju martawu marninwarlanyju. Pikala marna warntawu ngamajiwarlanykura. Yangkarti marnin warrkammayin ngajukura nguniny Yijipkarraji. Yukalku manpila, yapala martawu.”

Wali mapunikani parla purrkungu kartunyankurawu, yangka parla marni yukalku manyanta Ayiparanja nyanarti marnin warrkammayin. Wali yukarnila manyanta ngurranga. Nyanartijangka yapajartijarrinya marnin nyanarti warrkammayin. Ngurrkujarrinyala yapangurni, yarringarnani manyanu. Marni parla Jayirawu, “Ngaju marna yapajartijarrinya.” Warralpunganila parla jingkirti nyanartiwu marninku yapangajirtajartiwu Jayirawu.

Marnintu Jayirarlu parla marni Ayiparanku, “Nyanartirlu marnintu warrkammayintu paji jingkirti warralpungani.”

Wali purrkungu parla marni, “Nyuntu manurla maja warrkammayinku. Nyuntungu nyapartukarra mankurla malku nyanartiwu marninku.”

Nyanartijangka Jayirarlu marrarni marnin nyanarti yarnta pinya, nyanartila wurna yani kulijangka. Marri yani ngunku, ngapangala kirrarnani. Wali yinjilpala manyanta pirriyani Ngarpukura. Japirlyinya parla, “Wanyjurla man yanany.”

Jangkumani manyanta marnintu, “Kulijangka marna yani, Jayirarlu paja marrarni, yanila marna.”

Wali yinjillu parla lirrkarmpinya. Marni parla, “Tikiyanku man. Jayirakarti man yanku majakarti. Mapunikarrku manyanta Jayirarla. Warra man parri martawu Ayiparankura juku yini parla Yijmayil. Nyantu pa ngunawu kulijuwal parri nyanarti. Jukuwarnti manya martawu nyanartirlu. Yapajirnanyunguwarnti palu pajawarlanyarni ngunawu.” Wali tikiyanila marnin. Yinjillu pa tikirrkujirni.

Nyanartijangka walimpa parringu manyanu tarlkujirnila Yijmayillu. Yangkartikarrarni yangka manyanu Yijmayillu tarlkujirni, nyanartikarrarni nguja Ayiparan purrkujinyangu yitilalwarnti 86.

17

Ngapungu parla jularni Ayiparan yapa martarnupurru

¹⁻²⁷ Nyanartijangka walimpa purrkujarrinya jinyangula Ayiparan yitilalwarnti 99. Nyanartikarra pirriyani manyanta Ngarpu Ayiparanja. Marni parla Ayiparanku, “Ngaju marna purlka kayan yini Kut. Ngajukurarlal man yanku wulyungal. Ngajirta ngan yakurrjarri.” Yarnarni parla marni Ngarpungu, “Mapunjinyangu mangulu ngunawu nyuntukurajangka yapajirnanyunguwarnti pajajinyangu. Kanarlanywarnti palunyanangu ngunawu purlkawarnti majawarnti. Wali yungku marnanta ngurra minyarti Kayinin pujurni. Yangka man pirlajarriwu, wali yapajirnanyunguwarntila palu ngunanganku minyayirla ngurranga Kayininta. Ngaju marnanyirrangu Ngarpu purlka. Wajilpungkula

pajanta pujungurni nyuntungujaa wartangurni-jangkawarntirlu mapirri yapajirnanyunguwarn-tirlu mapirri.” Wali nyanartikarra Ngarpungu pinya yinijartijarra yutukani Ayiparanjaa Jayira.

Yarntarni parla marni Ayiparanku Ngarpungu, “Nyuntungujaa kanarlanywarntirlu mapirri yapajirnanyunguwarntirlu nganpayiwarntirlu mantanyanu nganpayikujiwu pinalkarrapurru. Nyaku mantanyanu nyurrawarntirlu, nginyjirrkarrrkula manta kujarti, ngajuku-rawarnti manta. Pinapinakarrkula manta ngajukura wangki. Kayan ngantanyanta rukanyja. Yangka nganawurti piyirn nganpayikujirnungajirtajangka, ngajirta mangu nyuntukura jarntu, tumaj ngajukura wangki ngajirta paji mapunikarra. Yangka parri nguniny mirtily ngurtinga, nyanartikarrarni mantanya nganpayikujiwu. Tarlkujirnujangka yangka ngurrawarnti 8 nyanartikarrarni mantanya nganpayikujiwu.”

Yarnta parla marni Ngarpungu Ayiparanku, “Kartungu nyuntukurarlujinyangu mangu martawu yapa parri walaku nyuntukura-jinyangu. Wali nyantukurawarnti yapawarnti yapajirnanyunguwarnti palu pajawarlanyparni ngunawu.”

Nyanartijangka warralpinyala Ayiparan. Pinapinakarrinyani, “Parnanyjaa purrku pajarra. Kayan ngajarra yapa marta. Ngaju marna purrkujinyangu jarlujangka yitilalwarnti 100, nyantula parnany jarlujangkawarlanyparni yitilalwarnti 90.”

Wali japirlyinyala parla Ngarpu Ayiparanju, “Wayila yangkarti parri ngajukura ngamajiwarlanykura.”

Jangkumanila manyanta Ngarpungu, “Yu. Yara pa nyantu Yijmayil. Ngampurrikarrku marna ngajungu. Ngarpu manyanangu ngunawu Yijmayil kanarlanywarntiwu wartangurnijangkawarntiwu yapajir-nanyunguwarntiwu. Mapunparni mangu martawu nyuntukuraru kartungu Jayiraru nyuntukurajinyangu parri walaku. Jalarra mangu martawu, ngajirta yinki. Yini parla Asik. Yangka purlkajarriwu nganpayijarriwu Asik, wali ngajukurajinyangu paji ngunawu nganpayi nyanarti. Ngajukurarlal pa yananku. Ngaju marnarla ngunawu Ngarpu purlka. Yarnata kanarlany mapirri palu ngunawu nyantunga wartangurni yapajirnanyunguwarnti. Pajawarlanyparni palu ngunawu.”

Wali nyanartikarra Ngarpungula wanyjani Ayiparan. Wali warntarnila manya Ayiparanju nganpayiwarntijaa nyantukurawarnti warrkam-mayinwarnti mapirri. Nganpayikujirni palunyanu.

18

Jayira warralpinya ranyji kaninykaniny kalukurla

¹⁻³³ Wali yarntarni manyanta pirriyani Ngarpu ngurranga nyantukurarla Ayiparankurarla. Kir-rarnani Ayiparan jininyarajarti kalukurla marnparni yarr.

Wali nganpayiwarntirla palunyanta murrkurn pirriyani. Kulalu ngayirni marrijangka, minyangula parla Ngarpu pirriyani. Wali laparnila manyanangurla langkarni ngurrajangka nyan-tukurajangka. Purpani manya nyantukurakarti ngurrakarti. Jarntukujirni manya, miyila manya yinya kuyi mapirri. Marni manyanangu, “Ngalunga manta kirralku yumpaly, yarnta manta marringurni yani. Jurumanku mantanyanu minyayirla. Miyi marnanyirrangu warntawu. Ngarnungurla manta wurnala yanku.”

“Yu,” marni palurla. “Jurumanku marnangulu. Kajalurni marnalu kirralku. Warntarnanpangu miyi.”

Wali takurryani Ayiparan kalukurla, marnila parla kartunyankurawu, “Partalurni kampanya miyiwarnti.” Nyanartijangka Ayiparan laparni nyantukurakarti kuyikarti. Kuyiwarnti palu karrinyani purlumanwarnti. Layila pinya lamparnmarta jirajartijinyangu wulyu ngarnupurru. Kamparnila palu, yinyala manya nganpayiwarnti nyanartiwarnti kuyijaa miyi.

Nyanartijangka japirlyinya palu Ayiparan, “Wanyjurla mangu kartu nyuntukura Jayira.”

Jangkumani manyanangurla, “Kaninykaniny pa nguniny kalukurla.”

Wali nyanartiwarntirla nganpayiwarntirla layi pa Ngarpu nganpayijiliny karrkinjarti. Marni parla Ngarpungu Ayiparanku, “Warra marnangu tikiyanku, jamurn purangu yangka lanylany-marnanku, nyanartikarra marnangu tikiyanku.

Wali Jayirarlul mangu martawu yapa nyuntukurajinyangu parri walaku.”

Wali ranyjingu pa pinakarrinyani Jayirarlul, yangka Ngarpungu parla marnani Ayiparanku parri martarnupurru. Wurrunga kirrarnani kalukurla kaninykaniny. Ngajirta palu nyakarla nganpayiwarntirlu. Wurrunga kirrarnani, nyanartila manya pinakarrinya wangki nyantungurni juku martarnupurru parri nyantukurajinyangu. Wali warralpinyala kaninykaniny ranyji yarr munta. Pinapinakarrinyani, “Ngajirta. Parnany marna ngaju. Kayan ngarna yapa marta, yarnta ngajukura ngumparna pa purrku kayan ngajarra yapa marta.”

Wali marni parla Ayiparanku Ngarpungu nganpayirlu, “Nganajangka pa warralpinya Jayira. Ngajirta paji mapunikarrarla wangki, yangka marnarla jularni yapa martarnupurru. Mapunparni marnangu pirriyanku yangka marnangu jularni.”

Wali Jayirarlul parla marni, “Ngajirta marnangu warralpungkarla.” Jirnapinyala manyanu Jayira.

Ngarpungu parla marni jirrkirlparni, “Mapunparni man warralpinya.”

Ayiparanju tikirrparni tikirrparni japirlyungani Ngarpungu

Nyanartijangka turtapinya palu, wurnala palu yani. Ayiparanju manya muntukanya. Karringinyani manyanangurla kaparn. Wali marni parla Ngarpungu Ayiparanku, “Nyanartiwarnti

piyirnwarnti palu yakurrjinyangu ngurrajarra-jangka Satamjangkajaa Kumarajangka. Yanku marna nyangupurru. Puju palu yakurr, wali pungkula marnanya pujurni.”

Ayiparanju manya pinapinakarrinyani jarntuwarnti nyantukurawarnti yangka palu Satamja ngunangani Latngurra, yangkala ngajirta nganya pungka Ngarpungu. Kunyungurla manya Ngarpungu pungkarla yakurrwarntijaa wulyuwarnti, yangkala manyanangu Ayiparanju purntukangani. Jarrmarnani parla Ngarpuwu. Lamakujirnani Ayiparanju. Marni parla Ngarpuwu, “Pungku nganunya pujurni wulyuwarnti mapirri. Kunyungurla palunyanangurla paja nguniny wulyuwarnti 50. Pungku nganunya pujurni wulyuwarnti mapirri. Purlka man wali. Pinarri mannyanangu. Nyuntungu mannya nyangany piyirn wulyuwarntijaa yakurrwarnti. Nyuntu mankurla pinarri. Nyuntu man wulyu.”

Ngarpungu parla marni Ayiparanku, “Yu. Kayan ngarnanya pungka, yangkarti pajin jarrmarni.”

Wali tikirrparni tikirrparni pa japiirlyungani Ayiparanju Ngarpu. Walimpala jirna japiirlyinya wartangurniwarlany, “Kunyungurla palunyanangurla wulyuwarnti nguniny murkurn 10. Pungku nganunya pujurni wulyuwarnti mapirri.”

Jangkumani manyanta Ngarpungu, “Yu. Kayan ngarnanya pungka, yangkarti pajin jarrmarni. Puju kayan ngarnanya parlipungka wulyuwarnti 10, nyanarti marnanya pungku

yakurrwarnti nukarnini.” Wali yanila Ngarpu wurna, nyanartila Ayiparan ngurrakarti tikiyani nyantukurakarti karla wangkijangka.

19

Mayarujarra Satamjaa Kumara

¹⁻³⁸ Wali nyanartijangka pila yani Ngarpukurajarra yinjiljarra kakarra Satamkarti karuwarrajarti. Pirriyani palunyanta nganpayirla Latta. Kanyala pinya ngurrakarti nyantukurakarti, miyila pinya yinya.

Wali pukanyajarti palu pirriyani nyanartiwarnti nganpayiwarnti Satamkarrajiwarnti nukarnini. Ngurranga Latkurla palu warruyani, pajajinyangula karrinyani linti. Nyantuwarnti palu Latngurra kaninykaniny kirrarnani mayarurla. Papajanila palurla Latku, “Wanyjurla pila yangkartijarra nganpayijarra. Kartukujiwu marnalupinya. Yipapinya mirnu.” Piyirnwarntirlu palupinya marrupungani nganpayijarrawarlanyparni yinjiljarra. Ngurpa palurla ngunangani yinjilku, kula pila piyirnjarrarni.

Lattu manyanangu jarrmarni, “Ngajirta. Yakurr nyanarti. Minyartijarra piyirnjarra mantalupinya wanyjarrku. Ngajukurarla mayarurla pila ngunawu. Yungku marnanya ngajukurajarra kurntaljarra. Kangku mantalupinya.” Nyanartijangka ngajirta palupinya kangkarla kurntaljarra Latkurajarra. Wali palupilangu jutujarrinyani yinjiljarrawu kangkarla palupinya.

Wali kulijarrinya palu nyanartiwarnti nganpayiwarnti. Nyanartijangka yinijlarrarlu pila takurrkujirni nganpayi Lat kulipariwarntirlamarra mayarurla kaninykaniny, palkakartila pilanyanangurla yani langkarni nganpayiwarntikarti. Wali jankakujirnila pilanya yinijlarrarlu. Wali jartila palu wampalmarnani kirlingirrirla takurryanupurru. Jatajatalananila palu. Nyanartijangkarlu yinijlarrarlu pilarla marni Latku, “Minyarti mayaru pajarra turلكujiwu. Yakurr palu piyirnwarnti minyartiwarnti. Nyan-tuwarnti mapirri manya manyjiwu. Pujumanku manya warlungu. Wurna parlipa yanku yakurrngurni ngurrangurni minyartingurni. Jarn-tuwarnti mapirri mannya kangku.”

Wali yanila pilangu lamparrnyankurajarrawu purpanupurru. “Yankurlipa minyartingurni ngurrangurni. Ngarpungu pa turلكujiwu minyarti ngurra.” Jarti pinya purpani nyantukurajarra lamparrjarra. Ngajirta pilarla mapunikararla. Lama pila kirrarni.

Kumantajarrinya wali, rakarrarlarnila. Marni pilarla Latku yinijlarrarlu, “Pa. Yankurlipa jalarrarni.” Ngajirta partalurni yantarla Lat, warrarni yinkirni kirrarnani. Nyanartijangka partalkujirni pilanya, ngarrpirtikanya pilanya Latjaa nyantukura kartujaa kurntaljarra nyan-tukurajarra. Ngarrpirtikanya pilanya mayarungurni. Marni pilanyanangu, “Partapartal lapalkurlipa. Ngajirta nganta wirlikkarri. Jirrkirl manta yanku pamarrkarti purلكakarti pirlajar-rinyurlamarra.”

Lattu pilangu marni, “Pamarr nyanarti pa marri. Kayan ngarna partalurni pirriyanta. Jarti ngarna yanta pamarrkarti. Minyartiwu marnarla wulyumalany mayaruwarlanyku kayiliwu. Marnpa pa nyanarti yanupurru. Yanku marna nyanartikarti mayarukarti.”

Yinjljarrarlu pilarla marni, “Wali man nyanartikarti yanku partalurni, ngajirta ngan yunta yanta. Partalurni man yanku.” Wali yani palu. Jamurn purangu turtapinya, wali pirriyani palu mayarurla nyanayirla.

Nyanartijangka warlu wantinya kankar-numarrangu mayarujarrarla Satamjajaa Kumararla, Ngarpungu turlkujirni. Mayarujarra nyanartijarra pinya pujumani warlungu, yarnta lamparrjarra kurriny Latkurajarra, piyirnwarni kanarlanywarni mapirri, yarnta kuyiwarni mapirri nganapartu nganapartu nyanartikarraji. Yukajaa mana mapirri manya manyjirni warlungu.

Wali wartangurni manyanangurla yanani Latkura kartu. Nyantuwarni palu kajalurni yanani. Kartu nyantukura jatparamanila. Wirlilkarrinyala. Wantinya manyanta jarlku, wajapinyala. Jarlkujarrinyala marnin nyanarti, pamarrjilinyjarrinyala. Wartangurni ngunangani jarlku lama.

Ayiparan pa marri ngunangani nyantukurarla ngurranga, nyanganila warlu ngunyjurr manyjirnanujangka.

Ayiparanju parla kajiyyinya nganpayi purlka

1-18 Wali nyanartijangka nyantukurajangka ngurrajangka yani Ayiparan kurlirra. Kanya manya nyantukurawarnti warrkammayinwarnti mapirri, kuyiwarnti mapirri. Pujurni manya kanya. Pirriyani palu nyanayirla ngurranga, juntumanila palu ngurra. Ngajirta marri, yarr marnparni kaparn, Yijipngurni kaparn.

Wali yarntarni manyanangu jularni nyanartikarrajiwarntiwu piyirnwarntiwu, “Minyarti paji rimpi.” Nganpayirlu nyanartikarrajiirlu purlkangu pa Jayira nyanya. Warntarnkanyala nyantukurakarti ngurrakarti. Nyanartikarrarni Ngarpungu parla marni winkirru pukanya, “Nyanarti parla nganpayiwarlanyku kartu. Warntarni mankurla ngurru. Nyanartingurni marninngurni marnanta pirlakujiwu, yarnta mankurla warntarni Ayiparankura kartu ngurru, nyanartila marnanta pirlakujiwu.”

Winkirru manyanta jangkumani nganpayirlu purlkangu, “Ngajirta. Jularni pajipila kurinyurni Ayiparanjujaa Jayirarlul, rimpirlangu pilanyanu jularni rimpirlangu pila, nyanartila marna warntarnkanya ngajukurakarti ngurrakarti.”

Ngarpungu parla marni yarntarni, “Yu. Pinarri marnangu. Nyanarti marnin man warntarnkanya ngurrpangu, nyanartila marnangu jarrmalany. Wali tikirryungkula mankurla Ayiparan nyanarti marnin.”

Wali kumanta turtapinya, jularnila manyanangu piyirnwarntiwu nyantuku-

rawarntiwu jarntuwarntiwu winkirjangka pukanyja winkirrmarnani, rayinjarrinyala palu. Japirlyinyala parla Ayiparan purlkangu, “Nyapartujangkarlu pajan kajiyyina. Wapal man marni. Rimpi man jularni nyuntukura kartu.”

Jangkumanila Ayiparanju, “Nyurrawarntirlu ngajirta manta mapunikarra Ngarpu, yangkala marnanyirrangu rayinkarrinya pungukarrarla. Pungka ngajanta pirlawurra marninngurni. Mapunparni nyanarti yarnta pajarra kurriny-jangka. Layi pajarrangu ngarpu kurrinyjangka ngamaji, rimpirlangu pajarra jarntujarra, yarnta marna kartukujirni rimpijangka.”

Wali tikirryinya parla kartu nyanartirlu nganpayirlu. Nyanartijangka kurntayijar-rinyala. Yinyala parla yiji Ayiparan purlkangu kurntayirlu. Pujurni parla yinya kuyiwarnti wanjiiwarnti kukunjawarntijaa purlumanwarnti, piyirnwarnti warrkammayinwarnti mapirri parla yinya. Nyanartijangka Ayiparanju japirlyinya Ngarpu nganpayipurru, wanjila nguja nyanarti nganpayi purlka.

21

Parri Asik palkangawantinya

¹⁻³⁴ Wali yangkartijangka yangka parla marni jarlu Ngarpungu, yinyala parla parri. Tarlkujirnila manyanu parringu. Jayirarlur parnanyju martarni nyantukurajinyangu walaku. Jamurn lanylanymarnani purangu, nyanartikar-rarni yangkartirni parla jarlu jularni. Wirriyajarrinya marnin nyanarti Jayira, yapawu parla

wirriyajarrinya, warralpinyala wirriya, yarnta parri nyanarti martarni parnanyju. Marni par-lanyanu, "Wirriyakujirni paja Ngarpungu. Kanarlanywarnti mapirri palu wirriya ngunawu, warralpungkula palu wirriya." Yini pa Ayiparanju yutukani Asik. Yangka warrarni mirtily ngunangani ngurtinga ngurrawarnti 8, wali nganpayikujirnila yangka parla jarlu jularni Ngarpungu Ayiparanku.

Wali yangka parringu nyanartirlu wanyjani ngamarna, yangka purlkajarrinya kuyila ngarnani. Nyanartikarra palurla miyijaa kuyi ngarni purlka wirriyarlu. Pinya manya kuyiwarnti nyantukurawarnti Ayiparanju. Kamparnurla manya yinya, ngarnila palu pajangu wirriyarlu kuyijaa miyi.

Nyanartijangka rijikarrinyani pila parrijarra. Jayirarlul pinya nyangani. Pinapinakarrinyani Jayirarlul, wulyumarnani parla parriwu nyantukurawu. Yangka Ayiparan pirlajarriwu, nyanartila manya pujurni martawu Asikju manawarntijaa kuyiwarnti mapirri pujurni. Warrkammayinwarnti piyirnwarrnti mapirri manya martawu ngarpunyankurajangka. Wulyumarnani parla nyantukurarlul ngamajirlul Asikku. Pujurni manya martawu Asikju. Pujul pila warrarni ngunawu ngamarlangu parrijaa marnin yangkarti warrkammayin, wali ngurrujarrakujiwula pilanya piyirnwarrntijaa kuyiwarnti mapirri. Ngurrujarrala pilanya martawu. Jayirarlul parla wulyumarnani parriwu Asikku nyantungumiparni manya martarla. Pinapinakarrinyani pa Asikjumiparni

manya martawu, parriwarlany pa marlalparni. Malykunyangani pa Jayirarlul parriwarlany Yijmayil pamarrwarntingurnijaa manawarntingurni. Ngajirta ngartanya marta nganawurti.

Wali nyanartijangka Jayira yani manyanta Ayiparankarti. Marnila parla, “Ngunyipungku manpinya ngamarlangu, wurna pila yanku.” Ayiparan ngajirta wulyumanyjarla. Jayirarlul parla jularni ngunyipungupurru, ngamarlangu pinya ngunyipungkarla.

Wali Ngarpungu parla marni Ayiparanku, “Wali manpinya yipawu. Ngampurrikarrku marna ngajungu parri nyanarti nyuntukura Yijmayil yarnta pa nyuntukura parri nyanarti. Jukuwarnti paja manya martawu yapajir-nanyunguwarnti pajajinyangula palu ngunawu.”

Nyanartijangka kumantajarti ngapajaa miyi pinya yinya ngamarlangu, wurnala pinya yiparni. Kitpungani pila, ngapala pilangu pujujarrinya. Ngalungala yutukani parri ngamajirlu, yawiyijarrinya parla parriwu. Ngajirta ngarta nyaka pirlajarrinyujangka. Nyantu pa ngaluwarlanyjala pakul kirrarnani. Wali yinjil manyanta pirriyani wangkijarti Ngarpukurajarti. Marni parla, “Ngajirta ngan yawiyijarri. Yara pa parri wanjil ngunawu. Pinakarrinya marna lungujangka. Yara pa wanjil ngunawu parri.”

Nyanartijangka ngapala jila nyanya ngamajinyankurarlul. Purrapurrakmarnani kaniny-marrangu nguwajibangka. Ngarpungu parla yinya. Wali warntarni ngapa, yinyala parla parri nyantukura ngapa, ngarnila parringu.

Wali purlkajarrinyala Yijmayil, nganpayijarrinya. Kurlila pa ngunangani. Walimpa parlanyanu kartu warntarni Yijipjangka.

22

Ngarpungu kurlpinya Ayiparan

¹⁻²⁴ Wali Ayiparanngurrarlu palu nira kuyi kamparnani pinalkarrapurru parntimanupurru. Ngarpungu pa parntimanku, wirriyajarriwula pa Ngarpu. Ngajirta palunya piyirn pungantarla kamparnupurru, kuyimipa palunya pungani kamparnanila palunya parntimanila Ngarpungu. Kanarlanywarnti palunya kamparnani pirrkiwurra, kanarlanywarnti palunya kamparnani pukarrwurra. Kujartikarra manyanangu nyantuwarntikura yurru.

Wali Asik pa parri purlkajarrinya. Nyanartijangka Ngarpungu parla marni Ayiparanku. Tajjularni yini Ayiparan. Jangkumani Ayiparanju, “Minyayirla marna nguniny.”

Ngarpungu parla marni, “Parri yangkarti man kangku pungupurru kamparnupurru, parntimankula marna wirriyawurra. Kayili man kangku pamarrkarti. Pinayungku marnanta pamarr, nyanayirla man pungku parri, kampawula man pirrkiwurra kuyijilinyarni.” Yarr pa Ayiparan kurlpinya, mapun ngarta mapunikaralany Ngarpu.

Wali kumantajarti pa turtapinya Ayiparan rakarrarla. Tangki warntarni, tangkijaa piyirnjarra warrkammayinjarra mapirri. Yarnta parri

nyantukura walaku. Warlu palu warntarni, karpirni palu kangupurru. Kayilila palu yani pamarrkarti. Ngurrajarra kurriny palu yukarni kaparn, kumantawarlanya palu yani. Wali nyanya nyanarti pamarr Ayiparanju. Wanyjanila pinya kurrinywarlany nganpayijarra warrkammayinjarra. Marni pilangu Ayiparanju, "Kirranyjapila minyayirla tangkijartijarra. Yanku pajarra jina. Kangku marna ngajukura parri Ngarpu kajalkajalkujirrupurru. Tikiyankula pajarra."

Nyanartijangka Ayiparanju manyanta warn-turakujirni warluwarnti parringa, kangani pa pamarrkarti warlu munga. Nyantungu Ayiparanju jarra kangani warlu tilijarti kurraparla. Yarnta nayip kangani Ayiparanju. Yanani pila wapirra pamarrkarti kankarni. Wurna pila parayanani wapirra. Japirlyinyala parla wurnangarni ngarpunyankura parringu, "Ngana parli kuyi pungku kamparnupurru Kutkura." Nginyjirrikani pinya warlujaa nayip jirrkirl parringu nyanartirlu. Wali japirlyinyala parla ngarpunyankura, "Ngana parli pungku kuyi Ngarpupurru pinalkarrapurru."

Jangkumani manyanta Ayiparanju, "Ngarpungu parlinya yungku kuyi nyantungurni."

Wali pirriyanila pila yangkartirla pamarra, yangka Ngarpungu parla jularni jarlu. Ayiparanju pa mungkurrpinya pamarrwarnti, yutukanila warlu kankarnumarrangu pamarra mungkurrpungujangkarla. Nyanartijangka parri warntarni, karrpirnila parri, kankarnumarrangula warlunga yutukani

parri, tujukirni. Nyanartijangkarlu nayippala warntarni junganupurru. Jamurn jungantarla, yinjillula pa yini tajjularni. Wali lamajarrinyala Ayiparan.

Yarntarni parla marni yinjillu Ngarpukura-jangkarlu, “Wanyjarra parri nyanarti nyuntukura. Ngajirta ngan junganta. Pinarri marnangu. Mapunikarralany man Ngarpu mapunparni. Ngajirta pajan panypungkarla parripurru. Yinya pajan jirrkirlparni parri.”

Wali nyanartijangka Ayiparanju nyanya kukunja malji larrkantinya mananga. Kurtamani manyanta parringa, kukunjala warntarni, nyanayirla yutukani kirlinga, yangka parri nguja warlunga kankarnumarrangu, nyanayirla yutukani kukunja Ayiparanju. Wali junganila kukunja nyanarti kamparnila pirrkiwurra, parntimanila Ngarpungu wirriyawurra.

Yarntarni parla marni yinjillu Ayiparanku, “Mapunparni pajan yinya parri nyuntukura-jinyangu layi man martarnani kayan, yangkala pajan yinya. Ngajirta pajan panypungkarla. Jirrkirlparni pajan yinya. Nyanartijangka marnanta wirriyakujiwu, yarnta marnanta ngampurrikarrku. Pajajinyangu manya martawu kilakiwarntijaa jamirtiwarnti mapirri. Yapajirnanyunguwarnti palu pajajarriwu kujangkurrarni kujangkurrarni pajajinyangula palu ngunawu nyuntunga wartangurni. Nyantuwarnti mapirri palu wirriya ngunawu yapajirnanyunguwarnti. Yarnta kanarlanywarnti mapirri palu

wirriya ngunawu pujurni wanyjurlajarra wapalkarra, tumaj pajan mapunikarralany.”

Nyanartijangka tikiyanila pila wapirra, Ayiparanjaa juku nyantukura. Yangkartijarrakarti purpankanya pilanya, jarlu pilanya wanyjani tangkijartijarra pila kaparn kirrarnani warrkamayinjarra. Tikirjawurlu pilanya purpankanya nganpayijarrawarlany warrkamayinjarra. Tikiyanila palu ngurrakarti kurlila.

Wali ngunanganila palu. Nyanartijangka pakulyani palu kayili yarr marnparni, ngajirta marri. Juntumani palu ngurra.

23

Jayira pirlajarrinya

¹⁻²⁰ Nyanartijangka Jayira pirlajarrinya kartunyankura parla Ayiparanku. Lungani parla ngumparnanyankura kartuwu nyantukurawu. Ngajirta palu turnmantarla kaniny nguwanga, yutukani palu najinga pamarra.

24

Kartu parla yinya Asik

¹⁻⁶⁷ Ayiparan pa purrkujarrinyajinyangu. Pinapinakarrinyani, “Wanyjurlajangka marnarla kartu warntawu Asikku.” Nganpayiwarlany parla jinjinyinya warrkamayin nganpayi. Kartu parla parlipungku Asikku, tumaj nyantu pa purrkujinyangu, kayan ngarta marri yanta. Wali marni parla Ayiparanju warrkamayinku, “Yanku man kayili marri ngajukurakarti jarntukarti, kartula mankurla

purpanku Asikku. Ngajirta ngankurla warnta marnpajangka Kayininkarraji, yarnta palu Ngarpukurangajirtajarti. Jarntu manurla warntawu ngajukurajangka ngurrara.”

Warrkammayintu parla marni, “Kunyangurla marnintu kayan ngaja wajilpungka. Marri par-lanyanta. Kayan nganya jarntuwarnti wany-jarra.” Japirlyinyala parla Ayiparan warrkam-mayintu, “Kangku ngarna Asik nyanartikarti kayili nyuntukurakarti ngurrarakarti.”

Marni parla Ayiparanju, “Ngajirta. Nyan-tukura ngurra parla minyarti Asikku. Minyayirla pa nira ngunanganku. Ngarpungu pa yin-jil yipawu kajalurni junpungkula marnin nya-narti. Ngarpungu manta pinayungku, pir-riyankula mannyanta nyantungarni. Yangka marnin kayan ngarta mirnu yanta, wanyjarrkula man. Ngajirta ngan kangka kayili Asik.” Jar-marni parla Ayiparanju.

Marni parla Ayiparanku warrkammayintu, “Kangkujal marna mirnu. Kayan ngarnangu kayili kangka walaku nyuntukura. Mapunparni marnarla kartu kangku mirnu.”

Wali kamulwarnti paja manya warntarni nya-nartirlu warrkammayintu, karrpirnila manya manawarnti nganapartu nganapartu yijipurru. Yiji manya yungurlakarrku jarntuwarnti Ayi-parankurawarnti. Wali jakarnila kamuljarti kayili, kanya manya murrkurn nganpayiwarnti minili. Pirriyani palu kayili. Ngapangarnila palu lamajarrinya, kamulwarnti manya parn-takujirni. Pinapinakarrinyani, nyanarti pa Ayi-paranju parla jularnurlakani.

Wali kirrarnanila palu ngapanga marnpa. Japkarra kirrarnani manyanangurla yangka palu marninwarnti ngapakarti yananku. Ngapa nyanarti wil. Nira palu warntarnani ngapa marninwarntirlu karuwarrawarlany karuwarrawarlany. Jarlu pa japirlyinya Ngarpu, wali junpinyala nyanarti marnin kartu parla Asikku. Wali nganpayirlu pinapinakarrinya, "Japirlyungku marnarla ngapapurru yungupurru. Puju paja yungku ngapa ngajujaa kamulwarnti mapirri, wali nyanarti nginyjirrikarrkula marna nyanarti nyantu."

Mapunparni pirriyani ngapakarti layi marnin yini parla Rupayika takurryanila, ngapala parlanyanu warntarni. Nganpayirlula japirlyinya, "Ngapa yungkaja." Yinyala parla marnintu ngapa. Lurrujawurlu pa ngarni ngapa. Wali marni parla marnintu, "Yarnta marnanya kamulwarnti mapirri yungku. Warntawu marnanyanangu, purtkujiwu marnanyanangu." Warntarnila ngapa purlka kamulwarntiwiwu manyanangu purtkujirnani manyanangu ngurtinga purlkanga.

Nganpayirlu nyanartirlu nyangani marnin warrkammarnanujangka, "Kunyangurla partarla minyarti kartu kurajpinya Asikkura Kuttu. Minyarti marnin pa jangarra." Nginyjirrikanila nyapartukarra parla warrkammayintu japirlyinya Ngarpu.

Wali yijila parla yinya marnin kurraparlapurru mana tarrjakkujirnupurru. Nganpayirlu parla japirlyinya, "Wanyjarra mangu ngarpu

nyuntukura. Yini takijulaji.” Wali jularnila parla marnintu ngarpujaa ngamaji, yarnta ngawiji. Nginyjirrikanila manya nganpayirlu jarlungkawarnti palu nyanartiwarnti Ayiparankurawarnti jarntuwarnti. Nginyjirrikani parla Ayiparankura ngaja kaji nyanawurlu marnintu parla jularni. Kilaki nyantukura parla marninku minyartiwu. Wirriyajarrinyala nganpayi. Jamalkanyala Kut warrkammayintu. “Wulyu man nyuntu. Jirrkirl pajan kanya jarntukarti Ayiparankurakarti.”

Yarntarni parla japirlyinya warrkammayintu marninku, “Yara ngarta. Yukalku marnalunyanta ngarpunga nyuntukurarla.”

“Yu,” marnila parla.

Wali laparnkanyala marnin nyantukurakarti ngurrakarti jarntuwarntikarti. Wanyjani manya ngapanga. Jularnila manyanangu ngarpunyankurawujaa kanarlanywarntiwiwumapirri. Wali pinakarrinyala papanyankurarlu wangki mapirrirni, yarnta nyanya manyanta rimpinyankurarla kurraparla martarninyirra marnintu. Nyanartiwu papanyankura manyanangurla yani ngapakarti. Pirriyanila manyanta nganpayirla Ayiparankurarla warrkammayinta. Marni parla warrkammayinku, “Takurryanaku man. Ngurra man yukalku. Yuka pa paja nguniny kamulwarntiwiwumanyanangu.” Rupayikakurarlu papajinyankurarlu manya yinya yuka kamulwarnti, yarnta nganpayi parla yinya miyi.

Marni manyanangu nganpayirlu, “Warra marna ngalku. Wangkiliny marnanyirrangu

julawu. Ayiparan pa wulyu nguniny. Kuttu pa ngampurrikarralany. Pajajinyangu manya martalany kuyiwarntijaa warrkammayinwarnti piyirnwarrnti, yarnta pamarrwarnti mapirri. Paja manya martalany. Yarnta layi walaku martalany nyantukurajinyangu. Marulu parla nyantukurajinyangu kayanmipa yini parla Asik.”

Yarntarni manyanangu marni, “Yiparni paja Ayiparanju. Kartu minyartijangka marnarla warntawu nganpayiwu Asikku, kangkula marna kurlirra. Ngajirta parla Ayiparanju wulyu-manyja kartu warntarnuwu Kayininkarraji. Wulyumalany parla minyartijangka ngurrarajangka parla warntawu kartu walakunyankurawu. Ayiparanju parla yakurrmalany ngurrawarlany-jangka. Kayan ngartarla warnta kartu Asikku. Wali mapunparni marna parlipinya minyayirla marnin layi nyurrawarntikurajangka jarntu. Kuttu paja pinayinya.” Japirlyinyala manya, “Wayila. Kangku ngarna.”

Wali jangkumanila palu nganpayi, “Yu. Kayan ngarnalu wirtinyikarra marnin. Ngarpungu manta pinayinya, kangkujal man Asikkarti.” Nganpayi Ayiparankura warrkammayin wirriya-jarrinyala, yinyala manya kamuljangkawarnti manawarnti paja. Yiji manya yinya Ayiparankura jarlu manyanangu yiparni, tumaj kartu nyanartijangka warntarni.

Nyanartijangka ngarnila palu miyi japa wangkijangkarlu. Ngarni palu miyi. Nyanartijangka ngurrala palu yukarni layi. Kumanta wurnapurru manya japirlyinya. Wurna palu yantarla. Jarntuwarntirlu palu

lamakujirla warramarta ngunarla marnin Rupayika ngurrawarnti paja. Marnila manyanangu nganpayirlu, “Kayan ngarna nguna. Partalurni marna yanku.”

Wali marninpala palu japirlyinya. “Puju man wirriya nguniny, wajilpungkula man.” Wirriyala ngunangani marnin yanupurru. Wali yanila palu kurlirra. Ayiparankarti palunyanta, marnin Rupayika mapirri. Marninwarnti murrkurn palu yani, minili manya kanya murrkurn-warlany marnintu Asikkurarlu kartungu.

Walimpa palu pirriyani, yanani palu, kaparn-pala palu parlipinya nganpayi Asik ngurrangarni marnpa. Nyanya palu Asik. Japirlyinya parla marnintu nganpayi Ayiparankura warrkammayin, “Ngana nganpayi minyarti yanana wurna.” Jularnila parla nganpayirlu, “Ngajirta. Nyanarti pa nganpayi Asik.”

Wali lamajarrinyala palu, jularnila parla nganpayirlu Ayiparankurarlu warrkammayintu wur-najangkajaa kartu purpanujangka. Kartu parla nyantuwu Asikku. Nyanartijangka Asikju kanya marnin nyanarti kartunyankura ngurrakarti nyantukurakarti. Wali nyanarti kartu parlanyanu warntarni, ngurrangala pila ngunangani. Wulyumarnani parla kartunyankurawu Asikju.

25

Ayiparan pirlajarrinya

¹⁻³⁴ Wali nyanartijangkarlu Ayiparanju kartuwarlany parlanyanu warntarni. Marnintu

nyanartirlu manya martarni jukuwarnti
murrkurnwarlanyparni Ayiparankura
yapajirnanyunguwarnti. Asik pa jarlu
nganpayijarrinya, kartujartila ngunangani.

Nyanartijangka Ayiparan purrkujinyangujar-
rinya, nyanartila pirlajarrinya. Yutukanila
palu kayantarni nyantu karrkin layingarni na-
jinga yangkartirla jarlu palu yutukani Jayira,
nyanayirlarni layingarnila palu yutukani Ayi-
paran karrkin nyantukura. Ngujala pila layin-
garni pamarra najinga.

Jayikap

Kayininta pa kirrarnani nganpayi kartujarti
Asik. Kartu parla yini Rupayika. Yapanga-
jirta pila kirrarnani. Wulyumarnani pilarla
yapawu martarnupurru. Warrarni pila nga-
jirta yapajartijarrirla. Wali Asikju parla japir-
lyinya Ngarpu. Nyanartijangka yapajartijarrinya
marnin yangkarti Rupayika. Yapajarra kurriny
pinya martarni kaninykaniny.

Ngungkupunganila manyanu Rupayikarlu.
Riyimarnani pilanyanta muntanga
kaninykaniny yapajarra. Wirrptarrangani
pilanyanu ngamajirla muntanga. Marni
parlanyanu, “Ngana partajirla muntanga
riyimarnana.” Nyanartijangka Ngarpu parla
japirlyinya Rupayikarlu.

Wali nyanartijangka Ngarpungu parla
marni, “Kurriny mangupilarla nguniny
parrijarra. Yangka manpinya martawu,
wartangurnijangka parlanyanta ngunawu
tanyji majajilinyarni. Yangka pila

walimpa purlkajarriwu nganpayijarriwu, kajalkajaljangkarlu manyanta mapunikananku ngajanyankurarla wartangurnijangkarla. Nyanartijangka ngurrujarrarni palu ngunawu nyantujarrakurawarnti yapajirnanyunguwarnti. Ngajirta ngartalu ngurranga layinga nguna." Wali kujarti pilangu Ngarpungu taki jularni.

Wali mapunparni pinya martarni walakujarra kurriny ngamajirlu. Yangka pilangu jamurn-jamurnjarrinyani palkangajarrinyupurru ngamajingurni, parriwarlany pa tarrpartarni luku wartangurnijangkarlu. Parri kajalurnijangka pila yini yutukani Yijuwu. Yijuwu palu jularnani ngirljarti nyantukurajawurlu wangki-jawurlu. Nyantu pa ralmipa, yarnta karrkin ngirljarti. Wali parriwarlany palkangawantinya wartangurni. Yinila pila yutukani Jayikap.

Ngartikanya manyanta Yijuwurlu miyi yungupurru

Walimpa pila purlkajarrinya nganpayijarrinya. Layiwarlany pa ruwa kitpungani yini parla Yijuwu. Pungani manya kuyi ruwangu. Kanarlany nganpayi Jayikap lamamipa kirrarnani. Ngajirta pa ruwa yanantarla. Nira manya nanikutwarnti ngampurrikanani. Wali Rupayikarlu parla Jayikapku wulyumarnani ngamajinyankurarlu. Yarnta Asikju parla Yijuwu wulyumarnani ruwajuwalku tumaj parla Asikju wulyumarnani kuyiwumipa ngarnanuwu.

Wali Yijuwu ruwa yani kuyingal. Nyanartijangka yumpalyjarrinyala tikirrrjarti ruwajangka. Ruwapurru manyanu

jarti kurlpinya kuyingal yanupurru. Manyarrjinyangu manyanu ngungkupinya. Nyanartijangkala manyanta ngajanyankurarla pirriyani linti marranyanjarti miyipurru yungupurru. Jayikapju parlanyanu miyi kamparnani.

Nyanartijangka ngarntikanyala manyanta ngajanyankurarla miyi yungupurru. Marni parla, “Miyi yungkaja, marranyan marna.”

Wali Jayikapju parla yirrarnmarni. Marni parla, “Ngajirta. Kayan ngarnanta yungku. Yarnata puju marnangu nyuntuwu majajarriwu, wali nyanarti miyila marnanta yungku. Julaji. Ngaju marnangu maja ngunawu. Puju pajin julawu, wali miyila marnanta yungku.” Wali Yijuwu parla papaji. Maja parla ngunangantarla Jayikapku. Kayan ngartarla japirlyungkarla Jayikapju nyanartipurru.

Yijuwurlula parla kujarti marni, “Wali pajin ngunawu maja, miyiwurti pajan yungku. Ngaju marna marranyan, ngunangurla ngarna pirla-jarri.”

Wali nyanartijangka Jayikapju parla marni, “Mapun ngarnangu ngunawu maja papajijiliny wartangurnijangka.”

Yijuwurlula parla marni, “Wali pajin ngunawu papajijiliny, miyiwurti pajan yungku. Maja pajin ngunawu.” Jamulu parla yarr marni. Wali yinyala parla miyi. Ngarnungurla yanila Yijuwu.

26

1-35 Wali nyanartijangka Yijuwu karray-ilijarrinya yangkala parlanyanu kartujarra

kurriny warntarni Kayininkarrajiijarra. Asikjaa Rupayika ngajirta pilangulu wirriya ngunarla Yijuwukurajarrawu kartunyankurajarrawu. Nyantujarra pila ngurrawarlanyjangka. Ngajirta pila jarntujarra.

27

Ngarpunyankura parla kajiyinya Jayikapju

¹⁻⁴⁶ Walimpawarlany Asik purrkujinyangu-jarrinya jankajartijarrinya. Nyanartijangkala parla wangki walakunyankurawu yiparni Yijuwu nyantukarti yanupurru. Pirriyanila manyanta Yijuwu. Marnila parla Asikju, “Ngaju marna purrkujinyangu jamurnparni paji kutajarrilany pirlajarrinyupurru. Kuyi pungkaji. Jirnal warntarlanyanu, ruwala man yanku. Kuyi pajin lanku wulyujinyangu. Kampar-nurla pajin kangku pukarr, ngarnturijartila marna ngalku. Nyanartijangka marnangurla Ngarpu japirlyungku, nyuntula manyanangu maja ngunanganku kajalkajal ngurrawujaa piyirnku warrkammayinkujaa ngajajipurruwu mapirrirni.”

Wali Rupayika pa karrinyani wuta. Pinakar-rinyani yangka parla marnani Asikju Yijuwu walakunyankurawu. Nyanartijangkala Yijuwu pa yap yani ruwa.

Wali nyanartijangka Rupayikarlu parla kanya wangki Jayikapku. Marnila parla, “Kujarti

marna pinakarrinyani Asikkura wangki. Yiparni Yijuwu. Kuyi parla pungku, nyanartijangka Ngarpula parlanyanta japirlyungku kajalkajalkujirnupurru Yijuwu.”

Wali jinjinyinyala parla Rupayikarlu Jayikap. “Kuyi pajin pungku. Ngarpujipurruwula marnarla kampawu wulyu ngarnturijarti yangka parla wulumalany. Nyanartijangkala manurla kangku. Kajiyungku manurla, kula man nyuntu Yijuwurni nyanartilankula manta. Nyanartijangkala mangurla nyuntuwurni Ngarpu japirlyungku Asikju majakujirnupurru. Wali pungkaji kurriny nanikutjarra jirajartijarra. Kangkula pajin mirnu kamparnupurru.”

Jayikapju parla marni ngamajinyankurawu, “Ngajirta, ngaju marna ralngajirtajarti. Yijuwu pa raljarti. Ngarpungu ngaja paly-manta. Nginyjirrikanurla ngaji jula, ‘Nyuntu man Jayikap.’ Kujarti ngaji manyja. Yarnta ngaji yakurrmanyja. Nyanartijangka kayan ngajirla Ngarpu japirlyungka majakujirnupurru. Kunyungurla ngajirla japirlyungka pungupurru pirla.”

Wali Rupayikarlu parla marni, “Yarrwurti pajan mapunikarrku, kuyila pajin pungku. Ngajirta ngankurla Kutku rayinjarri jamulu. Ngaju paja ngirtilykarra julawu Kuttu kajiyungujuwal.”

Wali Jayikapju parla pinya nanikutjarra. Kanguyinyala parla Rupayika. Kamparnila parla Asikku pukarrwurra. Nyanartijangka kuluwujpala warntarni Yijuwukura, yinyala parla Jayikap. Jayikapju manyanu yutukani kuluwujwarlany ngarnturimipa. Kajiyungku parla

Asik. Nyanartijangka Rupayikarlu warntarni nanikutkura partu. Yutukanila manyanta palpungaljaa kurrapajarrarlal, Yijuwujilinyjar-rinyala Jayikap.

Nyanartijangka kanyala parla Jayikapju kuy-ijaa miyi ngarpunyankurawu. Marni parla, "Pirriyani marnangu ngarpu. Kuyijaa miyi marnangu pirrikanya."

Asikju parla marni, "Ngana man nyuntu. Yijuwu ngan."

"Yu, ngajujal marna Yijuwu. Kuyi marnangu kanya. Turtangurla man ngalku. Nyanartijangkarlu Ngarpula pajinurla japirlyungku majakujirnupurru."

Nyantungula parla marni ngarpunyankurarlu, "Partalurni ngan pirriyani."

"Yu, partalurnijal marna pirriyani. Ngarpungu nyuntukurarlu paja marlamani purlkangu, yangka man japirlyungany nira kankarnijangka. Partalurnila marna kuyi parlipinya."

Asikju parla marni, "Mirnu yantajirla. Palymanku marnanta. Nyuntu ngan Yijuwu ral-jarti." Wali marnpajarrinya manyanta, palymanila kurrapajarra ralku parla. Marni parla Jayikapku, "Minyarti ral marna palymanana Yijuwukurajiliny, yarnta marnanta pinakarrilany lin Jayikapjiliny. Mapun ngan nyuntu Yijuwu."

"Yu," marni parla, "Ngajujal marna Yijuwu mapun."

Wali Asikju parla marni, "Yungkaja kuyi. Ngalkuliny marna kuyijaa miyi nyanartijangkarlu marnangurla japirlyungku

Ngarpu.” Wali yinyala parla kuyijaa miyi, ngapa wayin mapirri. Ngarnila.

Nyanartijangka parla yarntarni marni, “Mirnu yarnani. Lawukarrku pajan.” Yanila manyanta Jayikap, lawukanila. Wali parntimani manyanta Yijuwukura kuluwuj. Nginyjirrikanila Asikju, marni parlanyanu, “Ya wali pa. Yijuwu pa kunyungurla minyarti.”

Wali nyanartijangka Asik marni, “Ruwajibangka marnajin walaku parntimanana ngarnturijarti wulyujinyangu.” Nyanartijangka Ngarpu parlanyanta Jayikap japirlyungani majakujirnupurru. Marni parla, “Ngarpu, purlka ngapa manurla yipawu minyartiwu walakuwu ngajukurawu. Manawarntila palurla turtapungku. Pajakujiwula manurla miyi manangajangka, wanykurrmalku palurla. Yarnta pajin majakujiwu walaku ngajukura. Maja manyanangu ngunawu piyirnwartiwu nukarniwu, jarntuwartiwu mapirrirni. Yangka ngananguwurti parla yakurrmalku piyirntu kanarlanyju wali nyuntungu manurla yakurrmalku nyanartiwu piyirntu yakurrmarnujangkawu. Yarnta yangka ngananguwurti parla wulumalku piyirntu kanarlanyju, nyuntungula manurla wulumalkuwarlanyparni.”

Yijuwurlu parla jarti yinya kuyi ngarpun-yankura

Wali nyanartijangka yanila Jayikap ngarpun-yankurajangka. Wali Yijuwula pirriyani wartan-gurni ruwajibangka kuyijarti wanykurrijarti. Nya-

nartijangka kamparnila parla ngarpunyankurawu kuyi nyanarti. Kamparnurla parla kanya kuyi pukarr, yinyala parla. Marnila parla, “Minyarti marnanta yungana yangka pajan jarlu yiparni ruwa kuyi pungupurru. Minyartijal kuyi nganyja. Nyanartijangka Ngarpula pajinurla japirlyungku majakujirnupurru.”

Wali Asik parla purrpurrmarni. Marni parla, “Ngana man nyuntu.”

“Ngaju marna Yijuwu walaku nyuntukura kajalurnijangka.” Nyanartijangka pilpilmarni Asik karrarta. Marnila parla, “Nganangu paja yangkarti kuyi yinya kajalurn. Kunyungurla kanarlanyju paja yinya. Wali marna ngarni, nyanartijangka marnarla japirlyinya Ngarpu majakujirnupurru. Kayan ngarna yarntarni Ngarpu japirlyungku nyuntuwu majakujirnupurru.”

Wali Yijuwurlu parla ngarpunyankurawu nginarrmarni kurturru. Marni parla, “Ngaju mapirrirni pajinurla japirlyungku Ngarpu.”

“Ngajirta. Ngajajpurru paji jarlu pirriyani. Kajiyyinya paja nyanartila marnarlanyanta Ngarpu japirlyinya. Nyantu manyirrangu maja ngunawu.”

Yijuwurlu parla marni, “Ngaju paja jarlu kaninykujirni Jayikapju. Jalarra manta kajiyyinya nyuntu jirnajangkarlu, nyanartila manurlanyanta Ngarpu japirlyinya majakujirnupurru. Kala ngaju, kajalurnijangka, japirlyungkajirla ngarpu jalarrarni.”

Asikju parla marni, “Jarlu marnangu majakujirni Jayikap. Jarntuwarnti palurla warrkammayinjarrinya, nyantula manyanangu maja ngu-

nawu. Jarlu marnarla miyi pikakujirni katintajangka. Nyuntu kayan ngarnanta yungka wartangurnijangka. Marlal marnangurla.”

Yijuwurlu manyanta jutungu ngarntimarnani, “Ngajuwu japirlyungkajirla.” Kujarti parla marnani. Nyanartijangka lunganila.

Asikjula parla lirrkanpungani Yijuwu, “Ngarpungu kayan nganta yungka ngapa. Miyi mapirrirni katintajangka kayan ngangu turtangka. Jarlu marnarlanyanta walakuwarlanyku japirlyinya pikakujirnupurru Ngarpu. Yarnta man ngunawu kulipari pungujuwal. Nyuntu manurla ngunawu warrkammayin ngajajpurruwu. Nyantu mangu ngunawu kajalkajal wartangurnijangka. Walimpawarlany manpilanyanu ngurrujarrakujiwu rantangajarriwu manurlanyanta. Wanyjarrku man nyanarti ngajajpurru.” Kujartikarra parla marnani Yijuwu ngarpunyankururlu.

Nyanartijangka Yijuwu parla Jayikapku kulijarrinyajinyangu kaninykaniny munta, tumaj pa nyantu majakujirni wartangurnijangka ngarpunyankururlu nyantujarrakururlu. Wali pikakujirni parlanyanta Jayikapku pungupurru pirla. Walimpa Jayikap pa Yijuwurlu pungku yangka ngarpunyankuraliny pirlajarriwu.

Wali piyirnwarntirlu palurla Rupayikawu jularni pikakujirnujangka wangki Yijuwukura. Nyanartijangka parla jularnani Jayikapku, “Papaji mangurla kulijarti kirrarnana. Pungku manta. Julawu marnangu wurnapurru. Yanku man minyartingurni ngurrangurni kayili. Kirralku manyanta kakajpurrrurla ngajukurarla pa-

pajirla Layipanta. Wali rawa manyanta kirrarnanku kitangarni mangu papajijpurru ngaru kirtilyjarriwu. Walimpa marnangu ngajungurni piyirn yipawu purpanupurru yangka mangu minyartiliny yarajarriwu. Puju ngan minyayirla kirrarnanta, wali pungka nganta papajijpurrlu pirla. Kanarlanywarntirlu ngartalu purntumanta. Pungkarla ngartalu nyantu. Ngajula ngarna jukungajirtajarti kirrarnanta.” Kujarti parla marnani Rupayikarlu walakunyankurawu Jayikapku.

Jayikap yani kayili

Wali nyanartijangka marni parla Asikku ngumparnanyankurawu Rupayikarlu kujartikarra, “Yakurrmalany marnapilangu Yijuwukurajarrawu kartunyankurajarrawu. Puju pa Jayikapju warntawu kartu minyartikar-raji Yijuwujilinyju, wali nyanarti, wurnala marnanyanangurla yanku ngurrawarlanykarti. Yakurrmalany marnarla warntarnuwu kartu minyartikarraji.”

28

¹⁻²² Nyanartijangka Asikju wangki yiparni Jayikap purpanupurru. Marnila parla Asikju, “Ngajirta ngan warnta kartu minyartikarraji. Kayili man yanku jarungkurra. Warntawu man nyuntukurajangka kakakurajangka kartu. Wali nyanartijangka Ngarpungu manypinya wirriyakujiwu. Kayanparnila manpilarla ngunawu. Yapawarnti manpilanya martarnanku paja. Yapajirnanyunguwarnti palu

pajajarriwu kujangkurrarni kujangkurrarni.
Pajajinyangurla palu ngunawu. Ngarpungu
manyirrangu wulyumalku nyuntuwujaa
yapajirnanyunguwarntiwu. Mapirriwurni
manyanangu wulyumalkuwarlanyparni
Ngarpungu. Minyarti ngurrara parla
yinya jarlu nyuntukura kilaki Ayiparan.
Wali tikiyanungurla manta martarnanku
nyurrawarntirlu nirnparni. Wali marnangu
jularni. Jalarra man wurna yanku kayili.”

Wali yanila Jayikap kayili. Wartangurn palurla
Yijuwu jularni Jayikap kayili yanujangka, kartu
parlanyanu warntawu. Purayimarnangurla
parla Asikju yiparni. Kujarti palurla jularni
Yijuwu. Wali Yijuwurlu parlanyanu marni,
“Kunyungurla Ngarpungu ngajukurarlul parla
marninku wulyumalany marrijangkawu
kartu warntarnuwu jarntuwu. Ngajirta
parla wulyumanyja minyartikarrajiwu.”
Wali yanila manyanta nganpayikarti
Yijmayilkarti, walakuwarlany parla Ayiparanku.
Ngarpuwarlany pilangu Yijuwujaa Jayikapku.
Wali yinyala parla Jayikap Yijmayillu
kartuwarlany kurntal nyantukura.

Wali Jayikap pa jarlu yani kayili.
Nyanartijangka kaparnpala ngurra juntumani,
yukarnila. Jurluwu parlanyanu yutukani
pamarr pila, yukarnanila manyan pukanyja.
Nyanya manya yinwilwarnti Ngarpukurawarnti.
Jarrnga manyanangurla ngujiangurra
nguwangurnijaa yalkirirlurra. Yirrawarlany
palu kankarral parayanani, yirrawarlany palu
kaninyparral turtuyanani.

Nyanartijangka Ngarpula manyanta karrinyani. Jayikapkula parla marni, “Ngaju marna purlka Kut. Ngaju marnapilangu purlka Ayiparankujaa Asikku. Yungku marnanya minyarti ngurra yangka man yukarnana. Yungku marnanya nukarnini jirnajangkawarnti mapirrirni. Pajajarriwula palu pingajilinyarni. Kujangkurrarni kujangkurrarni palu ngunawu. Pinakarri. Ngajirta nganyanta rukanyja ngajukurarla wangkinga. Warrarni marnangurla ngunawu, yangka man wanyjurlawurti yanku. Ngajungu mapirrirni marnanta ngampurrikananku. Walimpa marnanta tikirrkangku minyartikarti ngurrarakarti Kayininkarti.”

Wali warrarni pukanyja kaparnkaparn parnkijarrinya Jayikap. Rayintu parlanyanu marni, “Ngarpu pa kunyungurla nguniny minyayirla mapunparni. Ngurrpangu marna ngurra juntumani minyayirla manyan yukarnupurru. Ngajirta marnarla pinarri ngunangantarla Ngarpuwu. Minyakujala parla nyantukura ngurra. Kunyungurla minyayirlarni parlipa parayanku yapinkarti kankarral.”

Wali kumantala turtapinya, warntarni pamarr yangkarti pila kanyjirnujanga. Warntarnurla kirrarnukujirnila. Marnila parlanyanu, “Minyarti pamarr marna yutukarralany pinalkarrarlul, tumaj marna Ngarpu nyanya minyayirla karrinyjanga.” Nyanartijangka ayilpala manyanta purtkujirni pamarra. Yinila yutukani ngurra Pajil. Tumaj Ngarpu nyanya nyanayirla. Nyanartijangka Jayikapju parla

takijularni Ngarpuwu ngampurrikananupurru,
 “Puju pajan ngampurrikananku niranira
 kumantajaa karuwarrajaa pukanyja, wali
 nyanarti, Kutpala pajin ngunawu purlka.
 Yarnta puju pajan tikirrkangku ngajukurakarti
 ngurrarakarti yarnta ngajukurakarti
 ngarpukarti, wali nyanarti, Kutpala pajin
 ngunawu purlka. Minyayirla pamarra
 marnantalu nyuntu nira kajalkajalkujirnanku.
 Nganawurti pajan yunganku, walimpa
 marnanta tikirryungku lamparn.”

29

*Jayikap manyanta kirrarnani kakanyanku-
 rarla*

¹⁻³⁵ Nyanartijangka Jayikap jakarni kayili
 kitangarni manyanangurla pirriyani kukunja
 ngampurrijiwarntirla. Wali nyanartiwarnti
 kukunjawarnti palu palkanga yukarnani. Yarnta
 ngapanga willa palu piyirnwarnti kirrarnani.
 Ngapa nyanarti manyanangu ngunangani, pa-
 marr purlka palanta rukukanani. Yangka
 palunya kukunjawarnti paja kanya warijpanun-
 gurla palunyanangu ngapa purlanani. Yarnta
 palanta tikirrporni rukukanani pamarr.

Wali Jayikapju manya japiirryinya, “Wanyjar-
 rajangkawarnti manta nyurrawarnti.”

“Yarankarrajiwarnti marnalu nganampa min-
 yartikarrajiwarnti.”

“Kala pinarri ngantarla nganpayiwu Layi-
 panku.”

“Yu. Pinarrijal marnalurla.”

“Yara ngarta nyantu nguniny.”

“Yu. Yara pa nguniny. Kurntal parla kukunja ngampurri nyantukura yini parla Rajil. Nyanartila manya pirrikangana kukunjawarnti ngapakarti.”

Wali Jayikapju manyanangu marni, “Ngana-jangka palu minyarti kukunjawarnti yukarnana. Jalarra pa jininyara. Ngapa yungkalunya, wur-nala mantanya kangku yukakarti.”

“Ngajirta,” marni palurla nyantuwarntirlu, “Kanarlanywarntiwu marnalunangu jurumanana. Nyanartila marnalunyanangu pamarr warippanungurla ngapa purlananku nukarninirlu. Ngalkula palu kukunjawarntirlu ngapa.”

Nyanartikarrarnila manya pirrikanya kukunjawarnti Layipankurarlur kurntalnyankurarlur. Wali Jayikappala turtangkarra kanya ngapakarti nyantuliny kajalkajal. Nyantungula manyanta warippani pamarr. Ngapala manya warntarnurla yinya kukunjawarnti Rajilkurawarnti. Nyanartijangkarlu lawukanila nyanarti marnin. Linyala manyanta jarntunga. Jayikapjula parla marni, “Ngaju marnarla nyuntukurawu ngarpuwu walaku. Ngamaji ngajukura parla rimpri Rupayika.”

Wali nyanartijangka marnin manyanta laparni ngarpunyanakurakarti Layipankarti. Jularnila parla, “Jarntu ngalimpakura parlipangu pirriyani. Nyanya marna nyuntukura walaku, ngamaji parla Rupayika nyuntukura rimpri.”

Nyanartijangka pinakarrinyurla wilkartila turtangurla laparni Layipan. Langkarnikanurla pa

lawukani Jayikap. Linyala manyanta. Ngur-rakartila purpankarranya. Kirrarnanila pila wangkikarra. Jularnani parla nyapartukarra Jayikap pa wurnajarrinya marringurni. Wali Layipantu parla marni, “Yu. Ngajukurajinyangu pajin walaku jarntu.” Nyanartijangka Jayikap manyanta kirrarnani rawa layi yakarn.

Kartujarra parla yinya Jayikap kakanyanku-rarl

Wali nyanartijangka Layipantu parla marni Jayikapku, “Yarr pajin warrkammarnani. Ngajirta marnanta nganawurti yungantarla yiji. Ngana marnanta yungku warrkamjangka.”

Wali Jayikapju parla marni, “Ngajirta. Marnin pajan yungku Rajil.” Wali kurriny pinya kurntal-jarra martarnani Layipantu Liyajaa Rajil. Liya pa kajalurnijangka. Wali wartangurnijangkawu parla Rajilku wulyumarnani Jayikapju. Nyanarti marnin pa wulyu jurnanykarra. Liya pa kapaka-pamarta. Nyanartijangka parla marni Jayikapju, “Yungku pajan Rajil. Warrkammalku marnangu yitilalwarnti 7, nyanartila pajan marnin yungku Rajil.”

Wali Layipantu parla marni, “Kirrarnanku pajinurla minyayirla lama, nyanartila marnanta ngajukura kurntal yungku. Kayan ngarnarla kanarlany yungku nyuntuwurni marnangu wulyumalany.” Wali Jayikapju parla Rajilku warrkammarnani yitilalwarnti 7. Wirriyarlu parla warrkammarnani tumaj parla Rajilku wulyumarnani. Nyanartijangka Jayikapju parla marni Layipanku lamparrnyankurawu, “Yitilalwarnti

palu pujujarrinya. Nyangurla pajan yungku marnin. Wali marnangu rawa warrkammar-nani.”

Nyanartijangka Layipantu manyanangu piyirnwartiwu marni nyanartikarraji-warntiwu, “Miyijaa kuyi parlipa ngalku wirriyakujirnupurru. Wali nyanartijangka kartula marnarla yungku Jayikap.” Nyanartikarrarni pukanyja miyijangkarlu parla kanya Layipantu Jayikapku kartu Liya. Kula parla Rajilparni kanya. Minya parla kanarlany kurntal kajiyyinya. Wali yukarnila pila pukanyja. Kumantajarrinya pilangu nyanyala marninwarlany janginy Liya Jayikapju.

Nyanartijangka parla Jayikapju marni Layipanku, “Nganajangkarlu pajan Liya yinya. Ngajungu marnarla warrkammar-nani Rajilku. Rajil pajan yungkarla. Kajiyyinya pajan.”

Layipantu manyanta jangkumani, “Wali marnanta yinya kajalurnijangka Liya. Kujartikarra marnalunya nira yungany kajalurnijangkaliny wartangurnijangkala warra. Wali kirrarnanku parlipa wirriya warrarni, nyanartijangkarlula marnanta yungku Rajil kartuwarlany. Yitilalwarnti 7 pajin warrkammar-nanku yarntarni,”

Wali Jayikapju parla yu marni. Nyanartijangka parla yinya Rajil yangka palu ngar-nunga pujujarrinyajaa jujujangka mapirri-rni palu lamajarrinya. Wali Jayikapjarra Rajil pila yukarnani pukanyja. Wulyumarnani parla Rajilku, ngajirta parla wulyumarnantarla Liyawu. Wali yarntarni parla warrkammar-nani Layipanku yitilalwarnti 7 Rajil warntarnupurru.

Wali marninkujarra warrkammayinjarra pinya
Layipantu yinya kurntalkujarra nyantukura-
jarra, layiwarlany parla Rajilku, layiwarlany
parla Liyawu.

Ngajirta parla wulyumarnantarla
Liyawu ngumparnanyankurarlu Jayikapju.
Nyanartijangkarlu parla Ngarpungu
kankarnumarrangurla Liyawu yawiyijarrinya.
Wali yapawarntila parla yinya Ngarpungu
parriwarnti kurrinykurriny. Yiniwarnti
manya jularni Rupun, Jimiyin, Lipayi,
Juta. Nyanartiwarnti yiniwarnti palurla
walakuwarnti. Nyanartijangka Liya
pa wirriyajarrinya. Marni parlanyanu,
“Yapawarntijarti marna. Wali ngajukuraru
ngumparnarlu paji wulyumarnanku.”

30

1-43 Wali Rajillu ngajirta parla yapa martarla
Jayikapku nyantukurarlujinyangu kartungu.
Liyangumiparni manya martarni yapawarnti.
Nyanartijangka parla yurrulyjarrinya Rajillu.
Wali marninwarlany warrkammayin manyanta
Rajillu yiparni Jayikapkarti. Nira pila yukarnani
Jayikapjaa marnin nyanarti warrkammayin,
parrila parla Jayikapku martarni yini Tan.
Yarnta kanarlany parla martarni yini Natali.
Parrijarra kurriny parla martarni Rajilkurarlu
warrkammayintu.

Yangka Liyangu ngajirta manya yarntarni
yapawarntiwarlany martarla, wali kanarlany
manyanta marninwarlany yiparni nyantukura
warrkammayin Jayikapkarti yukarnupurru.

Wali parrila parla martarni yini Kata. Yarnta kanarlany parla martarni yini Yaja. Parrijarra kurriny parla martarni Liyakuraru marnintu. Nyanartijangka yarntarni wartangurniwarlany parrijarrawarlany pinya martarni Liyangu yinijarra Yijikajaa Japilan. Yarnta manga layi yini Tana.

Nyanartijangka wartangurniwarlany parla Ngarpu japirlyinya Rajillu yapa yungupurru. Wali pinakarrinya pa Rajilkura wangki. Parrila parla yinya yini Jawujap.

Jayikap ngunangani kuyi pajajartijaa mana pajajarti

Wali Jayikapju manya ngampurrikanani kukunjawarntijaa nanikutwarnti Layipanku-rawarnti. Nyanartijangka Layipanku parla marni, "Wurna marna yanku ngurrarakarti ngajukurakarti tikirr."

Layipantu parla marni, "Ngajirta. Lama man warrkammarnanku minyayirla. Marrki manunya ngampurrikanana kukunjawarnti ngajukurawarnti tumaj Ngarpungu manta marlamani kankarnijangkarlu. Puju pajin jutungu warrkammarnanku wali pamarrpala marnanta yungku purlka. Nyapartukarra man nyuntungu malku."

Jayikapju parla marni, "Ngajirta. Yarr pajan yungku kukunjawarnti kurnkurnwarntijaa nanikutwarnti wirntikirliwarnti. Ngurrujarakujirnurla pajan yungku minyartiwarnti. Ngajungula marnajin martarnanku."

Layipantu parla marni, “Yu, yungku marnanta.” Wali kajiyyinya parla Layipantu. Nyanartijangka yinyala manya nyantukurawarnti walakuwarnti. Ngajirta parla nyantu yungkarla jirrkirl Jayikap kajiyyinya parla. Wali Jayikapju manya parpjartiwarntimipa ngampurrikanani Layipankurawarnti.

Nyanartijangka Ngarpungu pa Jayikap ngampurrikanani warrkampurru jirrkirl. Nyanartiwarntirlu kuyiwarntirlu parpjartiwarntirlu palunya martarni kurnkurnwarntijaa wirntikirlwarnti yapawarnti wulyuwarnti. Paja palunya martarni. Layipankurawarnti palu parpjartiwarntimipa ngarlawarnti. Jayikapkurawarnti palu kurnkurnwarntijaa wirntikirlwarnti wulyuwarnti. Kujartikarra pa Ngarpungu marlamani Jayikap. Nyanartijangka payamkujirnili manya Jayikapju pamarrjawurlu kamulwarntijaa tangkiwarnti, yarnta piyirnwarnti paja warrkamayinwarnti. Maja manyanangu ngunangani manawarntiwujaa kuyiwarntiwujaa piyirnwarntiwu.

31

Jayikapngurra palu wurna yani ranyji

¹⁻⁵⁵ Layipankurawarntirlu walakuwarntirlu palunyanangu marnani, “Jayikapju parla ngurru warntarni ngalimpakurawu ngarpuwu nanikutwarntijaa kukunjawarnti. Jayikap pa ngunangana kuyi pajajartijaa mana pajajarti. Ngarpu nganampakura pa ngunangana yarpalmartajarti.” Yarnta lamparrnyankurarlu Layipantu parla yakurrmarnani Jayikapku.

Nyanartijangka Ngarpungu parla Jayikapku marni, “Wurna man yanku tikirr ngurrarakarti nyuntukurakarti. Ngampurrikananku marnanta ngajungu.”

Nyanartijangka marni pilangu Jayikapju kartunyankurajarrawu, “Yanku parlipa ngajukurakarti ngurrarakarti kurlirra. Ngarpungu paji jularni kankarnijangkarlu tikiyanupurru. Nyurrajarrakura ngarpu pa kajiyungujuwal. Jarlu-jangkarlu paja kirrijiliny kajiyinya Rajilngurni. Yarnta paja kajiyinya kuyiwarntingurnijaa pamarrngurni warrkamjangka. Nyanartijangka paji marni Ngarpungu kurlirra tikiyanupurru. Wurna parlipa yanku minyartingurni ngurrangurni.”

Kartunyankurajarrarlu pilarla marni, “Wali mapunikarrku man Ngarpu kankarnijangka yangka mangu jularni. Ngajarrakurarlu ngarpungu kayan ngajarranya yungka pamarrjaa manawarnti. Kula parlipanyanta ngayiwartirni kirrarnana. Wurna parliparlanyanta yanku kajiyungujuwalku.”

Nyanartijangkarlu marurrpinyala manya Jayikapju wurnapurru kukunjawarntijaa nanikutwarnti yarnta warrkammayinwarnti mapirri. Kamulwarntirlala palu parayani kartujarrjaa yapawarnti. Yarnta manya manawarnti paja karrpirni kamulwarntirla. Nyanartijangka wurnala palu jakarni. Kuyiwarntirla palunangurla wartangurni yanani kamulwarnti piyirnjartiwarnti. Ranyji palurlanyanta yani Layipanku warrkamjapururla. Jamurnku wurnawu Rajilpala yani mayarukarti

Layipankurakarti. Nyanartiwarnti manawarnti yangka manya Layipantu kajalkajalkujirnani Ngarpujilinywarnti, nyanartiwarntirnila parla warntarnkarrakanya Rajillu ngurru kurntalnyankurarlu.

Wartangurni pa kirrarnani Layipan ngurru ngurrawarnti murrkurn. Nyanartijangka jularni palurla Layipanku lamparrnyankura yap yanujangka. Jamurn pinakarrinya kulijar-rinyala parla. Wurnarnila jakarni wartan-gurni. Waangurla manyanangurla pirriyani wartangurni. Jutparnila palu yukarni kaparn. Nyanartikarra pukanya parla winkirru marni Ngarpungu, “Ngajirta ngan punga nganpayi nyanarti Jayikap. Wanyjarrku man.”

Kumantajartila manyanta pirriyani Jayikapja. Marni parla Layipantu, “Nganajangkarlu man-pinya yap kanya ngajukurajarra kurntalkujarra, yarnta jamirtiwarnti mapirrirni. Ngajirta pajin jularla wurna yanupurru jarlu yalayirla. Yarrpala marnangu pirriyani nyana marnanta pungkarla tumaj paji Ngarpungu jarrmarni.”

Jayikapju parla marni, “Puju ngarnangu jularla yanupurru lamakujirlala nganpinya kurntalkujarra nyuntukurajarra. Wali marna yani ranyjirni.”

Yarntarni parla marni Layipantu, “Wanyjarra paji ngajukurawarnti manawarnti Ngarpujiliny-warnti yala pajin warntarnkanya ngurru.”

Jayikapju parla marni, “Ngajirta marnangu ngajungu kangkarla ngurru. Ngurru marnarla nyuntukurawarntiwu manawarntiwu.”

Nyanartijangka muwupunganila parla Layipantu kalukuwarntirla. Manawarnti nyanartiwarnti manya kaninymarrangu ranyjikujirni Rajillu payikirla. Kankarnumarrangula manyanangurla nyantu kirrarnani. Jarti parla warijpanani Layipantu. Nyanartijangka Jayikapju parla kulijarrinya. Marni parla, “Wayila manunya parlipinya.” Yarnta parla marni, “Nganajangkarlu pajan waangani wartangurni yangkakatarangu warrkammarnani jirrkirl jarlujangkarlu. Ngajirta marnangu wanyjanantarla warrkam. Nyuntungu pajan kajiyungani kuyingurnijaa pamarrngurni. Walirni paja ngaju Ngarpungu ngampurrikanani yarnta paja pamarr purlkajartikujirnijaa kuyi pajajartikujirni. Nyanartijangkala marna jalarra pajajarti ngunangana. Ngajirta pajan nyuntungu yungkarla. Ngarpungu paja yinya pamarrwarntijaa kuyiwarnti yarnta piyirnwarnti warrkam-mayinwarnti.”

Layipantula parla marni, “Ngajukurawarntijal pajilu kurntalkujarrajaa jamirtiwarnti, kuyiwarnti mapirri. Nukarnini pajilu ngajuwu. Wali jamulu manunya martawu. Kayan ngarnanta pungka tumaj paji Ngarpungu jarrmarni. Kurlirra man yananku. Pamarrwarnti parli kaparn tirnyutukarrku pinalkarrapurru. Kayan ngajin kayili tirrinyyanta ngajukarti pungupurru. Yarnta ngaju kayan ngarnangurla nyuntukarti tirrinyyanta kulijarti. Ngurrujarra parli wali kirrarnanku kayilijaa kurlirra. Minyarti parli pamarrwarnti tirnyutukanana pinalkarrapurru.”

Nyanartijangka manya wurnangu
 kumantawarlany nurtpungurlakani Layipantu.
 Yarnta manya ngukupajani jamirtiwarntijaa
 kurntalkujarra. Nyanartijangka wurnala
 tikiyani kayili. Jayikapngurra palu wurnala
 yanani kurlirra.

32

Kajalurn palu yanani piyirnwarnti kurlirra

¹⁻³² Nyanartijangka yinjlwarntila palurla pir-
 riyani wurnajangkawu. Jayikapju parlanyanu
 marni, “Kunyangurla parla minyarti ngurra
 Ngarpukura.”

Nyanartijangka kaparnngurni manya
 Jayikapju yiparni piyirnwarnti kajalurn.
 Papajinyankurakarti Yijuwukarti manya
 yiparni kurlirrara wangkijarti. Wali
 Yijuwurla palunyanta pirriyani, marni palurla
 kujartikarra, “Jayikap mangurla jalarrarni
 pirriyanku ngajajpurru, wartangurni pa
 yanana kayilungu.” Nyanartijangka palunyanta
 tikiyani Jayikapkarti kayili kaparnkarti.
 Marni palurla Jayikapku, “Papajpurru mangu
 pirriyanana wartangurni piyirn pajajarti.”
 Nyanartijangka Jayikap rayinjarrinyala. Pungka
 ngarta papajinyankurarlu. Nyantungu pa
 pinapinakarrinya jarlujangka yangka Yijuwurlu
 parla marni walimpa pungupurru.

Nyanartijangka Ngarpuwu parla marni
 Jayikapju, “Ngarpu, nyuntungu pajin
 jularni ngampurrikanupurru. Yarnta pajan
 yinya manawarnti pajajaa piyirnwarnti

warrkammayinwarnti mapirrirni yapawarntijaa kuyiwarnti. Nganapartu nganapartu pajan yinya nyuntungu. Yarr marna ngaju piyirn, nira pajin wulyumarnana. Papajirlu ngaja pungka ngajukurakarrarlul pirla. Ngampurrikarrku pajan jalarra nyuntungu ngajukurakarrarla papajikarrarla. Rayinkarrinyana marnarla. Pungka ngarnapanya nukarni marninwarntijaa yapawarnti. Nyanartirlamarra marnanpanya ngampurrikananku. Pungka ngarnapanya.”

Nyanartijangka marnila manyanangu Jayikapju warrkammayinwarntiwu, “Ngurru-jarrakujuwu parliparla Yijuwu kamulwarntijaa tangkiwarntijaa purlumanwarnti. Kangkula mantarla kajalurn Yijuwu.” Yarnata parlanyanu marni ranyjingurni muntanga, “Wirriyakujuwu marna ngajukura papaji. Yipawu marnarla kajalurn kuyiwarnti, nyanartijangka paja langkarnikarrku kulingajirtarlul wulyungu. Ngangakujiwula palu kuyiwarntirlul nyanartiwarntirlul.” Wali yiparni parla kajalurn. Nyantu kayilirni lama kirrarnani.

Nyanartikarrarni pukanya manya yiparni nyantukurawarnti kartujarrajaa marninjarrawarlany warrkammayinjarra. Yapawarntijaa warrkammayinwarnti mapirrirni manya yiparni. Yarnata kuyiwarntijaa manawarnti nukarni manya kajalurni yiparni Jayikapju. Marni manyanangu, “Yanku manta kurlirra tirriny martuwarrarlal. Ngaju marna minyayirla lama kirralku.”

Turturlikanani pilanyanu kulingu

Nyanartijangka pukanyjala parla nganpayi pirriyani Jayikapku. Turturlikananila pilanyanu kulingu, wanyjarra parlanyanta maja ngunawu, kunyungurla Jayikap kunyungurla nganpayiwarlany. Wali turturlikananani pilanyanu kitangarni pilangurla rakarrakanya. Yangka ngungkupinya Jayikapkura maya nyanawurlu nganpayiwarlanyju, marni parlanyanu, “Kunyungurla minyartirlu nganpayirlu paja yukarnukujiwu.” Wali nyanartijangkarlu mirtalpala pinya Jayikap. Marnila parla Jayikapku, “Jarlu parlingu rakarrakangana, yartajpantaja.”

“Ngajirta. Tarrpartarnanku marnanta jutungu. Japirlyungkuliny manurla Ngarpu ngajupurru, nyanartila marnanta yartajpanku.”

Wali marni parla nganpayirlu nyanartirlu, “Ngana man nyuntu yini, julajirlanyanu.”

“Ngaju marna Jayikap.”

“Kayan ngan Jayikap nguna. Kanarlany marnanta yiniwarlany julawu Yijirayil. Tumaj man Ngarpu turturlikananani, yarnta man yukarnukujirni. Piyirnwarnti kanarlanywarnti mapirrirni manunya kaninykujirnani nira.”

Wali Jayikapju parla marni nyantuwarlanyku, “Kala ngana man nyuntu yini. Julajirlanyanu.”

“Ngajirta ngajan yiniwu japirlyungka. Pinarri pajin ngunarla. Ngampurrikanankujal marnanta.” Nyanartijangka wurnala parlanyanta yani rakarrarla.

Wali Jayikapju parlanyanu marni, “Kunyungurla marna minyarti nganpayi turturlikani Ngarpu pukanyja. Yarnta marna warrarni nguniny wanji. Ngajirtarni paja pungkarla

pirlawurra. Wali nyanartirni ngurra pa yini yutukani Piniyil Jayikapju. Nyanartijangka jamurn purangu turtapinya Jayikap wurnala jakarnkanya. Nyikitkarrala yanani mirtal pun-gujangka.

33

Lawukani Yijuwurlu Jayikap yawiyijangkarlu

¹⁻²⁰ Nyanartikarrarni kumanta nyanyala Jayikapju papajinyankura Yijuwu pirriyanu-jangka piyirnwarnti pajajarti. Kurlangu palu pirriyanani, pajajinyangu manya kangani piyirnwarnti 400. Jayikapju nyangungurla langkarnikani pirriyanujangka. Yijuwukarti manyanta yani jutinykarra rayintu kajalkajalkujirnupurru. Kujartikarra manyanangu yurru ngunangani kanarlany kajalkajalkujirnupurru. Wali lawukanila Yijuwurlu Jayikap yawiyijangkarlu. Lunganila pilanyanu ngayijarrinyujangkarlu. Nyanartijangka lungujangka pila yarrjarrinya. Marnila parla Yijuwurlu, “Nganajangkarlu pajin kajalurn yiparni piyirnwarnti kuyijartiwarnti langkarni.”

“Ngajirta. Yiparni marnangu yalyakujir-nupurru.”

“Ngajirta. Wali marnanya ngajungu ngarrja martalany kuyiwarntijaa manawarnti. Tikir-rwarntawu manurlanyanu nyuntungu.”

“Ngajirta. Martawu man nyuntungu. Puju pajin kirtilyjarrinya, wali nyanarti, minyarti yijijangka manurlanyanu martawu.

Kangku manunya minyartiwarni kuyiwarnti. Ngarpungu kankarnumarrangujangkarlu paja ngampurrikanani yarnta paja kuyiwarnti paja yinya. Ngarrjawarlany marnanya martalany ngajungu.” Kujartikarra parla marnani Jayikapju kitangarni Yijuwurlu parlanyanu kanya yijijangkawarni Jayikapkurawarni.

Nyanartijangka wurnala jakarni Yijuwu kurlirra Yitimkarti nyantukurakarti ngurrakarti. Kirrarnanila nyanayirla. Wali ngajanyankura Jayikap pa yani wartangurni ngurrakarti Jikimkarti. Wali nyanarti ngurra parlanyanu Jayikapju payamkujirni nyantungumiparni. Yarnta manya pamarrwarnti purlkawarni mungkurrpinya pinalkarrapurru Ngarpu kajalkajalkujirnupurru. Wali kirrarnanila palu nyanayirla Jikimja rawarni.

35

Jayikap yani ngurrakarti Pajilkarti

¹⁻²⁹ Wali nyanartijangka Ngarpungu parla marni Jayikapku, “Yanku man kurlirra Pajilkarnti. Nyanayirla man kirrarnanku. Yarnta manunya pamarrwarnti mungkurrpungku ngajuwu kajalkajalkujirnupurru. Ngaju marnangu purlka Ngarpu yangka pajan nyanya jarlu minyayirla ngurranga, nyanartikarra yangka manurlanyanta papajiwu nyantukurawu wurnamipa kitpungani.”

Nyanartijangka Jayikapju manyanangu jularni nyantukurawarntiwu piyirnwarntiwu, “Tarrapungkalunya nyanartiwarni manawarni

Ngarpujilinywarnti kayilungujangkawarnti yangka mantanya kajalkajalkujilany nira. Nyanartijangka nyumukmalkuliny manta, manala mantanyanu wulyu yutukarrku karrkinta. Nyanartijangka ngurrajangka parlipa yanku kurlirrara Pajilkarti. Mungkurrpungkula marnarla pamarrwarnti nyanayirla Ngarpuwu kankarnimarrangujankawu kajalkajalkujirnupurru. Nyantungu paja marlamanani yangkartujangka. Warrarni paja Ngarpungu jalarrawurti ngampurrikanana.”

Nyanartijangka piyirnwarntirlu palurla yinya manawarnti Ngarpujilinywarnti. Wali karlar-nurla manya nguwanga turnmarni mananga rirringki warnamintirla. Nyanartijangka palu Pajilkarti yani, pirriyanila palu. Mungkur-rpinyala parla pamarrwarnti Ngarpu kajalka-jalkujirnupurru. Wali Ngarpu manyanta pir-riyani Jayikapja. Marni parla Jayikapku, “Jalarra marnanta yiniwarlany julawu. Jarlu man nguja Jayikap, jalarra man ngunawu Yijirayil. Ngaju marnanyirrangu purlka Ngarpu. Yapawarnti paja manunya martawu nyuntukurawarntijangka walakuwarntijangka. Kujangkurrajarrala palu ngunanganku. Yarnta palunyanangu majawarnti ngunanganku piyirn-warntiwu kanarlanywarntiwu. Jarlu mar-napinya yinya Ayiparanjaa Asik minyarti ngurra Kayinin. Nyuntula marnanta jalarra yungany jir-najangka. Walimpawarlany palurlanyanu yapa-jirnanyunguwarntirlula martarnanku minyarti ngurra nyuntukurawarntirlu.” Nyanartijangka Ngarpungula Jayikap wanyjani.

Wali purtkujirnila pamarra ayil kajalka-jalkujirnupurru Ngarpu ngurranga kirlingarni yininga Pajilla. Nyanartijangka Pajilngurni palu jakarni kurlirrara ngurrawarlanykarti. Wali pitparni manyanangurla muntajarti Rajil. Jurumanani palunyanta kaparn. Jamurn-jamurnjarrinya parla yapa martarnupurru, parrila palkangawantinya. Ngamajila parla pirlajarrinya parrikura. Kankarlajarrala jularni yini Pinjimin ngarpunyankurarlul Jayikapju. Yawiyila palurla lungani. Nyanayirlarni palu turnmani pirlajarrinyjangka. Pamarrpala manyanta yutukani Jayikapju pinalkarrapurru kartunyankurarla.

Nyantukurarla ngarpunga manyanta pirriyani Jayikap

Yarntarni kurlirrawarlany yanani Jayikap. Pirriyanila ngurranga Mamurirla. Ngarpunyankura parla nyanayirlarni kirrarnani. Nyantu pa purrkujinyangu Asik, yitilalwarntirla pajanga nguja 180. Nyanartijangka walimpa pirlajarrinya purrkujarrinyujangka. Turnmanila pila walakunyankurajarrarlurni Yijuwurlujaa Jayikapju.

36

¹⁻⁴³ Wali purlumanwarnti pilanya paja martarni Yijuwurlujaa Jayikapju kayanta. Yukala palurlanyanu warpijngarnani. Nyanartijangka Yijuwurlu manya pakulkanya ngurrawarlanykarti kurlirra. Nyantukurawarnti manya kanya kuyiwarntijaa kartuwarnti

yapawarnti mapirri. Pamarra palu
kirrarnani ngurranga Yitimja. Wali
ngurrujarra pila kirrarnani Yijuwujarra Jayikap
kayilijaa kurlirra. Wali Yijuwukurawarnti
yapajirnanyunguwarnti palu nyanayirlarni
kirrarnani. Nyanartiwarnti yapawarnti palunya
jularnani Yitimkarrajiwarnti.

37

Jawujap

¹⁻⁴ Jayikap pa Kayininta kirrarnani. War-
rkammarnani palurla walakuwarntirlu 12ju.
Ngampurrikanani palunya kukunjawarntijaa
nanikutwarnti. Layingu Jawujapju parla
jularnani ngarpunyankurawu Jayikapku,
“Ngarpu, nyanartiwarnti palu yarr kirrarnani
ngajukurawarnti papajiwarnti. Ngajungumipa
marnanya ngampurrikanana kukunjawarnti.”
Kujartikarra parla jakuljularnani Jawujapju
Jayikapku ngarpunyankurawu.

Jayikapju parla wulumarnani walakuwar-
lanyku kaparnngarrangarrawu Jawujapku.
Purrkungu kangujangkarlu parla wirriya
ngunangani. Nyanartijangka parla
nyantuwmipa mintimmarnani kuwut
mana wirrimpurru wulyu. Nyanartijangka
papajiwarntirlu palurla yakurrmarnani
Jawujapku. Marni palurlanyanu, “Ngarpungu
ngalimpakurarlu ngajirta parlipangu wulyu-
manyja. Nyantuwmipa parla wulumarnani
Jawujapku, ngajirta ngalimpawu.” Wali

ngajirta palurla wulyuwulyu wangki manyjarla Jawujapku jarntuwarntirlujal.

37:5-11

⁵⁻¹¹ Wali Jawujapju winkirrmarni. Nyanartijangka jularni manyanangu papajiwarntiwu winkirrjangka. Marni manyanangu, “Warrkam-marnani parlipa pirntirrirla. Kayantakujirnani parlipanya yukawarnti miyijartiwarnti. Nyanartijangka karrpirnanila parlipanya warrapurru tukarnupurru. Minyarti layi ngajukura yuka turtangurlala karrinyani, kaparn manyanangurla. Kanarlanywarnti yukawarntiwarlany karrpirnujangkawarnti turtangurlawarlanyparni palu karrinyani yangka mantanya nyurrawarntirlu junganurla karrpirni. Wamarn karrinyani palu ngajukurangurni marnpa. Nyanartijangka parntawantinyala palu nyanartiwarnti yukawarnti. Kayanmipala manyanangurla karrinyani kankarnumarrangu yangka marna ngajungu karrpirni. Minyarti marnanyirrangu jularnana winkirrjangka. Kujarti marna winkirrmarni.”

Wali kujarti manyanangu ngunangani nyan-tuwarntikura yurru. Parntawantinyani palunangurla yangka nganawurti piyirn purlka ngunangani kajalkajal. Wali papajiwarntirlu palurla marni Jawujapku, “Nyuntungu nganunyanu yutukani kajalkajal jirnajangkarlu. Nganampa marnalu kajalujangkawarnti.” Nyanartijangka palurla yirrmarnani Jawujapku winkirruwalku.

Nyanartijangka yarntarni manya winkirrmarni Jawujapju. Jularnila manyanangu papajiwarntiwu, “Winkirrmarni marnanya

wirlwarnti paja 11 yarnta purangujaa yakarn. Nyanartijangka parntawantinyala pajilurla ngajunga kajalkajalkujirnupurru.”

Jayikapjula Jawujap marrarni ngarpun-yankuraru. Marni parla, “Nyapartukarra man minyarti kanarlanyparni winkirrmarnani. Ngajungujaa papajiwartirlu nyuntukurawarn-tirlu ngamajirlu mapirrirni kayan ngarnantalu nyuntu kajalkajalkuji winkirruwal. Nyuntu man wartangurnijangka. Kayan ngarnanpangu purlka nguna.” Nyanartijangkarlu papajiwartirlu palurla yakurrmarnani Jawujapku. Ngajirta nganyanangu kajalkajal nguna wartangurnijangka. Yarnta ngarpunyankuraru pa pinapinakarrinyani winkirjangka Jawujapkura.

Jawujap palu kanya Yijipkarti jalimkujir-nupurru

12-36 Nyanartijangka manya yiparni walakuwarnti kayili Jayikapju ngurrakarti Jikimkarti. Kukunjawarntijaa nanikutwarnti palunya kanya yukangkurra. Jawujap wartangurni kirrarnani. Wali Jawujapku parla marni wartangurni Jayikapju, “Yanku manyanangurla kayili. Nyaku manyanangu papajpurruwarntiwu. Yara ngartalu nguniny yarnta kukunjawarntijaa nanikutwarnti, yara ngalunya ngampurrikarralany. Nyanartijangka pajin wangki tikirrkangku papajpurruwarntikura.”

Wali nyanartijangka wurnala jakarni Jawujap kayili. Pirriyanila manyanangurla Jikimja.

Jarti manyanangu muwupungani papajiwarntiwu. Wali pirriyanila manyanta layinga nganpayirla. Japirryinyala parla Jawujap, “Nganawu manurla muwupungana.”

Jawujapjula parla marni, “Ngajirta, papajiwarntiwu marnanyanangu muwupungana ngajukurawarntiwu. Nyanya nganunya. Yala palu yani kukunjajartiwarntijaa nanikutjarti. Kanya palunya mirnu.”

Nyantungula parla marni nyanartikarrajirlu, “Yu. Nyanya marnanya. Jarlu palu tirrinyyani ngurrawarlanykarti kayirrara.” Wali nyanartijangka Jawujapju manya kayirrarni puranwaanya.

Nyanartijangka manyanangurla pirriyanila. Parlipinyala palu Jawujap marringurni papajiwarntirlu. Marni palurlanyanu, “Yangkarti parri pa pirriyani winkirjuwal. Pungku parlipa pirlawurra. Takurrtarrangkula parlipa kurrkunga pulparra willa. Nyanartijangka tikiyanku parlipa kurlirra. Julawu parliparla ngarpuwu ngalimpakurawu, ‘Kunyarrwarntirlu palu pajani ngurra wanyjurlaparta.’ Kajiyoungku parliparla ngarpuwu ngalimpakurawu kujarti.”

Kanarlanyju kajalurnijangkarlu manyanangu marni yiningu Rupuntu, “Kayan ngarlipa pungka. Yarr parlipa tarrangku wanji kurrkunga.” Nyanartijangka pinapinakarrinya ranyjingurni Rupuntu. Marni parlanyanu, “Warra marna warntawu parri kurrkunga-jangka, tikirrkujiwula marnanyanta ngarpukarti ngajarrakurakarti.” Yawiyijarrinya parla Jawujapku papajiwarlanyju.

Wali pirriyanila manyanangurla Jawujap. Langkirrmanila palunyanta mana kuwut. Tarrpartarnurlala palu kanya kurrkukarti. Takurrtarranyala palu kurrkunga. Nyanartijangka Rupun manyanangurla yap yani papajiwarlany. Kanarlanywarnti palu ngurrakarti tikiyani. Kurrkungaliny palu takurrtarrangurlakani Jawujap.

Miyila palu ngarnani. Nyanyala palunya piyirnwarnti kamuljartiwarnti. Pirriyanani palu kayilungu. Kangani palunya manawarnti nganapartu nganapartu Yijipkarti jalimkujirnupurru. Wali nganpayirlu Jutangu manyanangu marni yawiyirlu, “Ngajirta ngarliparlanyanu punga ngalimpakura ngaja. Yarrwurti parlipanyanangurla yipawu kamuljartiwarntirla. Kangkula palu Yijipkarti jalimkujirnupurru. Manajiliny-parni palu jalimkujiwu.”

Kanarlanywarntirlu palurla marni, “Yu. Purpanku parlipa. Yipawula parlipanyanangurla kamuljartiwarntirla.” Nyanartijangka palu turtangkanya kurrkukarti, warntarnila palu Jawujap. Nyanartijangka kanya palunyanangurla kamuljartiwarntikarti. Yungurlakani palunya pamarr papajiwarnti wurnangu. Wali kanyala palurlanyanu nyanarti nganpayi kurlirra Yijipkarti.

Walimpa pirriyani Rupun wartangurni. Jar-tila parla yanunga nyanya kurrkunga Jawujapku. Nyanartijangka yawiyijarrinyala parla. Langkirrmanila parlanyanu mana karrkintajangka yawiyirlu. Wali tikiyani manyanangurla. Marnila manyanangu, “Jarti marnarla

nyanya parriwu, ngurpa palu yap kanya. Nyapartujarriwula marna ngaju. Kunyun-gurla paja marrawu ngarpungu ngalimpakurarlun ngampurrikanungajirtangurni.” Nyanartijangka nanikut palu pinya. Maparnila palurla kuwut nyantukura Jawujapkura nungujawurlu. Kanyala palurla nungujarti ngarpunyankurawu kuwut. Yijingkanyala palunyanta. Marni palurla, “Minyarti mana marnalu parlipinya. Jawujapkura ngarta.”

Wali nginyjirrikanila parla ngarpunyankurarlu nyantukurawu walakuwu. Marni manyanangu, “Yu, nyantuwarni parla. Wali paja kunyarru marlalkujirni.” Nyanartijangka parlanyanu langkirrmanila nyantukura kuwut yawiyirlu. Yawiyijarrinya parla walakuwu nyantukurawu maruluwu. Kanarlanyapala manyanu karrpirni payikijangka mana. Nyanartijangka lunganila parla maya yawiyirlu. Nukarninila palurla pirriyani walakuwarntijaa kurntalwarnti ngangakujirnupurru yawiyijangka. Jarti palu ngangakujirni. Nyantungu ngajirta manya pinakarrinyantarla. Juturni parlanyanu lungani maruluwu.

39

Jawujap yutukani jayilla Patiparlu

¹⁻²³ Wali kamuljartiwarntirlu palu pirrikanya Yijipja nganpayi yini parla Jawujap. Nyanartijangka purlkangu nyanya Yijipkarrajirlu, pamarrpala manya yinya kamuljartiwarnti. Warntarnila parlanyanu

Jawujap warrkammarnupurru. Nyanarti nganpayi parla yini Patipa. Piyirnwarntiwu pajawu manyanangu maja ngunangani.

Wali nyanartijangka pa kirrarnani Jawujap purlkakurla mayarurla. Ngarpu manyanta warrarni ngunangani Kut. Nyanartila parla jirrkirl warrkammarnani Patipawu purlkawu. Nyanartijangkala parla Patipa wirriyajarrinya. Nyantu wujinyangula parla ngunangani warrkamayin Jawujap. Yarnta manyanangu majakujirni Jawujap manawarntiwujaa kanarlanywarntiwu warrkammayinwarntiwu. Mapunparni Ngarpungu marlamanani Jawujap. Nyanartijangka yarrjarrinyurlala kirrarnani Patipa. Jawujap manyanangurla wali pikajarrinya warrkamayinwarntirla. Rukarnila manyanangurla Patiparlu. Miyijaa kuyi ngarnani ngangu.

Jawujap pa nganpayi wulyujinyangu janginy yarajaa karrkin wulyu. Nyanartijangka marrupunganila Patipakurlu kartungu. Marnani parla Jawujapku nira kumantawarlany kumantawarlany, “Yanku marnangurla nyuntunga. Wulyumalany marnangu nyuntuwu.”

Nyantungu parla Jawujapju marnani, “Ngajirta. Ngajungu ngajirta marnanta marrupungka. Nyuntu manurla purlkakura Patipakura yangka paja ngaju majakujirni. Wali paja nyantungu jirrkirl nyangana. Yarnta paja ngaju mapirri nyangana Ngarpungu. Kayan ngarnanyanta yakurrjarri nyantunga.”

Wali Jawujapju parla jarti yirrarnmarnani nyanartiwu marninku. Jutungurni parla marn-

intu marnani, “Ngajirta. Nyuntuwu marnangu wulyumalany. Yanku marnangurla.” Kujarti parla Jawujapku marnintu nyanartirlu marnani.

Kumantawarlanya pirriyanila parla warrkamku nganpayi Jawujap. Ngajirta palu kanarlanywarnti ngunarla warrkam-mayinwarnti. Kayanta manyanta pirriyani marninta. Nyanartirlu marnintu parla murtarni tarrpartarni nyantukura kuwut. Marni parla, “Yanku marnangurla.”

Wali nyanartijangka pupurula laparnkarrakanya Jawujap marninkarrarla kujikanukarrarla. Papajanila manyanangu marnin warrkammayinwarntiwu yirri. Marni manyanangu, “Nyaku manta minyarti Jawujapkura kuwut. Wanyjani parlanyanu ngurranga ngajukurarla rayintu. Nyakarla nganta nyurrawarntirlu.” Kujartikarra manyanangu marni marnintu. Yirri manya kajiyinya. Yarnta manyanangu marni, “Jawujapju paja marrupinya ngaju. Kangkarla paja nyantungu. Yangka marnanyirrangu papajani, nyantu pa rayin yap laparni nyurrawarntikarrarla. Nyakarla nganta. Kuwut minyarti parlanyanu wanyjani rayintu.”

Marnintu nyanartirlu martarnani Jawujapkura kuwut kitangarni parla pirriyani ngumparnanyankura Patipa. Nyanartirni wangki parla jularni wupal. “Yangkarti nganpayi man nyuntungu warrkammayinkujirni yarnta manyanangu warrkammayinwarntiwu majakujirni, nyanartirlu paja marrupinya ngaju. Kangkarla

paja. Wali partalurnila marnanyanangu papajani warrkammayinwarntiwu. Rayinpala pupuru laparnkarrakanya. Wanyjanurlakani parlanyanu minyarti kuwut rayintu.”

Nyanartijangka wangkijangka kulijarrinyala parla Jawujapku, jirljirljarrinya parla. Marnila manyanangu warrkammayinwarntiwu, “Nganpayi nyanarti manta tarrpartawu, jayillala manta yutukarrku.” Wali tarrpartarnurla palu yutukani jayilla.

Kanarlanywarnti jayilmayinwarnti palu kaja-
jalurni kirrarnani yangka manya purlkangu jarlu yutukani kingju Yijipkarrajirlu. Jawujap-
pala manyanangurla kinniny yutukani. Jawu-
japja manyanta Ngarpu warrarni ngunangani. Nganpayirlu purlkangu limpangu parla wu-
lyumarnani Jawujapku tumaj parla warrkam-
marnani wulyuwulyu Jawujap. Nyanarti-
jangka limpangu manyanta pikajarrinya nyan-
tunga. Marnila parla Jawujapku, “Nyuntula
manyanangu purlka ngunawu jinjinyungupurru.
Ngaju marna yarrjarrinyurla kirralku.” Wali
Jawujap pa jirrkirljinyangu warrkamarnani
tumaj pa Ngarpungu warrarni jirrkirkujirnani.

40

*Jawujap - Winkirrmarni pila jayilla nganpayi-
jarra*

1-8 Walimpa pilangu purlkangu kulijarrinya
kingju Yijipkarrajirlu warrkammayinjarrawu.
Jayilla pinya takurrpinya. Kanarlanyju ngan-
payiwarlanyju parla kingku ngapa pirrikangani

wayin ngarnupurru. Warrkam parla nyan-tukura nyanarti. Kanarlanyju warrkammayintu parla kingku kamparnani miyi. Kukumanu parla nyantu ngunangani. Rawa pila ngunangani jayilla nyanartijarra nganpayijarra. Jawujap pilangu limpangu yutukani warrkammayin ngam-purrikanupurru.

Pukanyjawarlany pila nyanartijarrarlu winkir-marni. Nyanartijangka kumantala pinya nyanya Jawujapju. Kanarlanyparni pila kir-rarningurra winkirjangka. Japirryinya pinya Jawujapju, “Nganajangka manpila wirriyanga-jirta. Nyapartukarra manpila pinapinakarri-lany.”

Kanarlanyju parla marni, “Ngajirta, winkir-jangka pajarra. Kanarlanyparni pajarra winkir-marni. Ngurra pajarrarla minyartiwu winkir-rku.”

Wali Jawujapju pilangu marni, “Ngarpu parli-pangu pinarri nguniny nyanartijilinyku winkir-rku. Nyapartukarra manpila winkirrmarni. Julajipila.”

⁹⁻¹⁹ Wali jularni parla nganpayirlu ngapa wayin kanguyungujuwallu, “Wali kayan mana marna nyanya kuriyipjangka. Minyarti mana pa karrinyani wirkijarti murrkurnjarti. Wali yangka warnjal turtapinya partirila manyanta kalarawantinya. Wali jurtantinya manyanta, miyiwarntila palu ngujangurra tarnku. Nyanartijangka pakirtila marnarla warntarni wuruwu. Nyulypinyala marna kuriyipjangka, wurula ngujangurra pakirtirla. Yinyala marnarla nganpayi king. Wali kujarti marna winkirrmarni.”

Wali Jawujapju parla marni, “Julawu marnangu, ngaju marnarla pinarri nyanartijilinyku winkirrkku. Nyuntungu man winkirrmarni mana wirkiwarntijarti murrkurnjarti. Wali wirkiwarnti murrkurn palu ngurrawarnti murrkurnjilinyparni. Ngurrawarnti murrkurnwarlany man kirrarnanku minyayirla jayilla, nyanartijangka manta kingju yipawu palkakarti majangu nyuntukuraru. Yarntarni manurla warrkam-marnanku kingku, wayin manurla yunganku. Wali yangka man tikiyanku ngurrakarti kingkurakarti warrkampurru, julawu manurla ngaju mapirrirnila paja yipawu. Murtangkurra marna kirrarnana minyayirla jayilla. Wulyumalany marnarla minyartingurni jayilngurni yanupurru palkangkurra.”

Wali nyanartijangka nganpayirlu kukumanurlu parla jularni Jawujapku winkirrrangka. Marni parla, “Kujarti marna winkirrmarnani. Pikala marnanya kangani ngurtiwarnti murrkurn larrpuk kankalipil kaninykaniny. Kankarnimarranguwarlanyjangka marnarla kangani purlkawu nganapartu nganapartu miyiwarnti kamparnujangkawarnti. Nyanartijangka jirikiwarntirlula pajilurla tawurnkarrapungurla ngarnani miyi nyanarti. Kujartijiliny marna winkirrmarnani.”

Wali Jawujapju parla marni kukumanuwu, “Julawu marnangu. Nyanarti manunya winkirrmarnani ngurtiwarnti murrkurn. Wali nyanartiwarnti ngurtiwarnti palu ngurrawarntijilinyparni murrkurn. Ngurrawarnti murrkurnwarlany man kirrarnanku minyayirla jayilla.

Nyanartijangka manta kingju yipawu walimpa palkakarti majangu nyuntukuraru. Julawula manyanangu warrkammayinwarntiwu nyuntu pungupurru. Nyanartijangka mantalu kangkul tilypurrjunganurla tirrinylanku. Manangala mantalu tarnikarrku. Jirikiwarntirlula mantalu karrkin ngalku.” Jawujapju pilangu kujarti takijularni winkirrjangka.

²⁰⁻²³ Wali kirrarnani pila jayilla ngurrawarnti murrkurnwarlany. Nyanartijangka kingju pinya yiparni palkangkurra. Layiwarlany nganpayi wayin kanguyungujuwal tikiyani warrkamkarti. Kingku parla yarntarni wayin kanguyungani. Yangkarti nganpayi manya jinjinyinya kingju kukumanu pungupurru warrkammayinwarn-tirlu. Wali tilypurrjunganila palu pirlawurra kangkul. Yangka pilangu pikakujirni nyantujar-rakura winkirrjangka, mapunparnila palu layi-warlany pinya, kanarlany wanji ngunangani.

Yangkarti nganpayi wayin kanguyungujuwal parla warrkamarnani majawu kingku. Kajuwarlany parla Jawujapju jularni jayilla, “Julawu manurla majawu ngaju mapirriri paja yipawu minyartingurni jayilngurni.” Wali rukarni manyanta wangkinga Jawujapkurarla wayin kanguyungujuwallu. Ngajirta parla majawu manyjarla kingku. Jawujap pa warrarni jayilla kirrarnani.

41

Winkirrarnani manya kingju

1-36 Nyanartijangka winkirrmarnanila manya kingju purlumanwarnti parnanywarnti 7 jira-jartiwarnti wulyuwarnti. Kaninymarrangu palu martuwarrangurni kankarral parayani wurrkalkarti. Ngarnanila palu wurrkal. Nyanartijangka yarntarni kanarlanywarnti purlumanwarnti palu martuwarrangurni parayani parnanywarntiwarlany 7. Nyantuwarnti palu jiran-gajirtajartiwarnti ngarlawarnti. Nyanartijangka palunyanangurla kirniny yani jirajartiwarntirla. Wali ngarnanila palunya ngarlawarntirlu jirajartiwarnti. Nyanartijangka parnkijarrinyala king pukanyja kaparnkaparn.

Yarntarni king tikirrparni manyanjarrinya. Yarntarni manya winkirrmarnani. Yuka talykar-jiliny karrinyani, miyila manyanangurla turtapinya pukarr 7. Nyanarti miyi wulyujinyangu. Mananga kayantarni palu turtapungurla karrinyani miyi 7warlanyparni. Kanarlanywarnti manya lalkawurra, wiliwili luwarni. Nyanartiwarntirlula lalkawarntirlu palunya ngarnani warpij wulyuwarnti. Kujarti manya kingju winkirrmarnani.

Nyanartijangka parnkijarrinya king kumanta. Pinapinakarrinyani. Marni parlanyanu, "Nyapartukarrarna minyarti winkirrmarnani. Jarti marna pinakarrinyana. Kunyungurla marnanya kanarlanywarnti japirlyungku. Julawu pajilu." Nyanartijangka yiparni manyanangu wangki piyirnwarntiwu pinangurruwarntiwu. Yanku palurla kingku.

Nyanartijangka marni manyanangu, "Julawu marnanyirranggu minyarti winkirrjangka.

Winkirrmarnani marnanya wulyuwarnti
 purlumanwarnti yarnta ngarlawarnti
 purlumanwarnti. Ngarnila palunya
 ngarlawarntirlu jirajartiwarnti. Yarnta
 kanarlany winkirrwarlany. Miyiwarnti yangka
 palu kirninyja turtapinya wulyuwarntijaa ngar-
 lawarnti. Ngarlawarntirlu nyanartiwarntirlu
 ngarni palunya wulyuwarnti warpij. Wali
 nyapartukarra minyarti winkirr. Ngurrpa
 marnarla. Julajilu.”

Jangkumani palunyanta pinangurruwarntirlu,
 “Ngajirta. Ngurrpa marnalurla nyanartijilinyku
 winkirrku. Kunyungurla parlipangu
 kanarlanyju julawu.”

Wali nganpayi yangkarti wayin kanguyungu-
 juwal parla pirriyani. Jularnila parla Jawu-
 japkurajangka wangki winkirrjangka. Marni
 parla kingku, “Nyantu parla pinarri winkirrku
 nyanartijilinyku nganpayi Jawujap. Nyantu pa
 jayilla kirrarnana.”

Wali kingku purlkangu parla wangki yiparni
 Jawujapku. Purpanila palurla kingku. Japir-
 lyinyala parla purlkangu, “Nyapartukarra min-
 yarti winkirr yangka marna jalarra winkirrmar-
 nani. Kunyungurla manurla nyuntu pinarri.
 Ngaju marnarla ngurrpa. Kanarlanywarnti
 mapirrirni palurla ngurrpa.” Wali nyanarti-
 jangka parla kingju marnani Jawujapku wangki
 winkirrjangka.

Nyanartijangka Jawujapju parla marni, “Min-
 yartiwu winkirrku ngajirta marnarla pinarri
 ngaju, yarnta Ngarpungu kankarnumarrangurlu
 paji jirrkirl jularnani. Julawula marnangu

jalarra winkirjangka. Wali kurrinymarri man winkirrmarnani. Kayanparni pila winkirjarra nyanartijarra. Kunyungurla manta Ngarpungu lirrkarmpungana nyapartukarra man walimpa ngunawu. Yitilalwarntiwarlany parlipangu ngapa wulyu ngunawu 7. Miyi manya paja warn-tarnanku ngapangu. Nyanartijangka yarnta piyirnwarntirlu palu ngarnanku miyi nyanarti. Jularnanku palu, Minyarti miyi parlipangu kuyangayi pajakarra. Yarnta parlipangu ngunawu walimpa yitilalwarnti 7. Kayan ngarpangu ngapa wanti. Yarnta miyiwarnnti ngajirta ngalu turtangka. Yarnta palurla piyirnwarntirlu muwupunganku miyiwu jarti. Murrkurnmipa palu miyi warntarnanku, yarnta marlal.” Kujarti parla tikirjularnani Jawujapju winkirjangka kingkurajangka.

Yarnta parla kingku lirrkarmpinya Jawujapju, “Parlipungku man nganpayi layi pinangurru. Maja manyanangu ngunawu warrkammayinwarntiwu. Yarnta miyi palu warntarnanku yitilaljangka wulyujangka. Wali takurrpungankula palu warrapurru munyal mayaruwarn-tirla. Minyartirlu majangu manya miyi ngampurrikananku. Yangkaliny palu miyiwarnntiwarlany pujujarriwu walimpa yitilaljangka yakur-rjangka, majangula manya piyirnwarnti yunganku mayarurlajangka munyaljangka.”

Jawujap manyanangu majajarrinya Yijipkarra-jiwarnntiwu

³⁷⁻⁵⁷ Nyanartijangka kingju parla marni Jawujapku, “Nyuntu man wulyu nganpayi yangka

pajin jirrkiirl jularni. Kunyungurla Ngarpungu manta pinayinya taki jularnupurru minyarti wangki. Yarnta marnanta kurajpungku nyuntu. Maja manyanangu ngunawu warrkammayin-warntiwu, yarnta miyiwarti manya ngam-purrikananku. Wali marnanyirrangu ngaju king, wali nyuntu manyanangu ngunawu purlka ngajunga wartangurni piyirnwarntiwu Yijipkar-rajiwarntiwu nukarniwu. Yarnta mangulurla mapunikarrku kanarlanywarntirlu mapirrirni nyuntunga.” Wali yinyala parla kingju kartu nganpayi nyanarti Jawujap. Yarnta parla kuluwuj mapirrirni yinya wirrimkangupurru wulyu.

Mapunparni manyanangu miyi turtapungani ngapa wantinyujangka. Wali kanyala palunyanta miyi nyanarti pukarr warrkammayin-warntirlu Jawujapkarti, yinya palurla. Nyan-tungula manya yutukanani mayaruwarntirla kaninykaniny. Muntumuntukangani palurla. Purlkajarrinya manyanangu nyanarti miyi. Ngunangani manyanangu purlkajinyangu munyal walimpapurru.

Nyanartijangka walimpawarlany yitilalwarn-tiwarlanya ngajirta manyanangu ngapa wantirla. Miyi mapirrirni, ngajirta manyanangu turtangkarla. Marranyanjarrinya palu. Yananila palunyanta majakarti Jawujapkarti. Yinyala manya miyi munyaljangka. Payamkujirni palu miyi nyanarti. Wali ngarnanila palu. Wali piyirnwarnti kanarlanywarnti palu marri kir-rarnani marranyanjarti. Nyanartijangka palurla

yanani Yijipkarti miyi warntarnupurru. Linti palunyanta yanani Jawujapkart.

42

Jayikapkurawarnti palu yani Yijipkarti

¹⁻³⁸ Wali purrku Jayikap pa warrarni kir-rarnani Kayininta Jawujapkura ngarpu. Nya-nartijangka pinarrijarrinya parla miyiwu Yijip-jangkawu yangka kajilurla jularni kanarlany-warntirlu. Marnila manyanangu walakun-yankurawarntiwu, “Kunyungurla miyiwu man-tarla muwupungku. Julalany palu miyi paja nguniny Yijipja kurlirra. Wurna manta yanku nyanartikarti Yijipkarti. Miyi mantarlipangulu payamkujiwu. Pirlajarri ngarlipa marranyan-jarti miyingajirtajangka.” Wali kurlirrara palu yani Yijipkarti walakuwarnti Jayikapkurawarnti miyi payamkujirnupurru.

Wali pirriyanila palunyanta Jawujapja Yijipja. Parntawantinyala palanta kajalkajal. Nyantungu manya nginyjirrikani Jawujapju. Marni par-lanyanu ranyjingurni, “Minyarti pajilu ngajuku-rawarnti papajiarnti pirriyani.” Nyantuwarn-tirlu ngajirta palu nginyjirrikarrarla. Jawujapju manyanangu marni, “Wanyjarrangurni manta pirriyani nyurrawarnti.” Yirri manya japir-ryinya kujawarlanngurni jarlungurru manya nginyjirrikani.

Nyantuwarntirlu palurla marni, “Kayinin-ngurni marnalu pirriyani. Miyiwu marnalurla muwupungana, payamkujiwu marnalurlanyanu.”

Wali Jawujapju manyanangu yarntarni marni, “Ngajirta. Nyurrawarnti manta kunyungurla pirriyani kulijarti.”

Nyantuwarntirlu palurla marni, “Ngajirta marnalu kulijarti pirriyantarla. Nganampa marnalu paparlangujarti kayankura ngarpu. Nganampa marnalu mapunjiwarnti pirriyani.”

Jawujapju manyanangu marni, “Ngajirta manta miyikarti pirriyantarla. Kulijarti manta pirriyani.”

Marni palurla, “Jarlu marnalu nguja 12. Layi-warlany marnapangu pirlajarrinya. Kanarlany marnalu wanyjani wartangurni. Ngarpunga manyanta kirrarnana nganampakurarla.”

Jawujapju manyanangu marni yarntarni, “Yu. Mapun manta kulijartiwarnti pirriyani. Pungkula marnanya ngajungu pirlawurra. Yarnta marnanya kurlpungany. Yara nganta ngunawu mapunjiwarnti, miyikarti manta pirriyani. Wali layi nganpayi marna kurajpungku nyurrawarntijangka. Jayilla marna martarnanku. Nyurrawarntirlula manta ruwangu purpanku ngaja nyurrawarntikura. Nyanartijangka marnanyirrangurla mapunikar-ku. Wanjila marnanya wanyjarrku.”

Wali mapunikani palunyanta Jawujapja Kayininkarrajiwarntirlu. Marnanila palurlanyanu, “Kujikani parlipanyanu ngalimparlu yangka parlipa ngalimpakura ngaja jarlu yiparni pirlajarrinyupurru. Nyanartila parlipanya purlkangu pungku.”

Nyanartijangka Jawujapju manyanangu marni warrkammayinwarntiwu nyantukurawarntiwu,

“Yutukarrarlanangu miyi payikiwarntirla wur-napurru. Mani nyantuwarntikura payamjangka manta ranyji yutukarrku miyinga. Pukarr mapirrirni mantanya yungku kaparnpurru.” Nyanartijangka miyila palanangu yutukani wur-napurru. Wali jakarnila palu kayili miyijarti. Pa-pajiwarlany Jimiyin manyanangu wirtinyikani jayilla. Lamala kirrarnani wartangurni.

Wali nyanartijangka pukanyja palu juntumani kaparn. Layingu nganpayirlu payiki kurtamani miyijarti tangki yungupurru. Nyanyala nyanarti mani payikirla ngunanyjangka ranyji. Wali japir-rjapirryunganila palunyanu rayintu, “Wanyjar-rajangka minyarti mani.”

Wali kayili palu yanani Kayininkarti. Pirriyanila palu, yinyala palunya miyi ngarpu nyantuwarntikurajaa kartuwarntijaa yapawarnti mapirrirni. Jularnila palurla ngarpunyankurawu, “Kujikani marnalunyanu, yangka marnapangurla layiwarlany wirtinyikani purlkangu Yijipjangkarlu. Yarnta marnapangu jularni kangku marnalurla ngaja wartangurnijangka. Kujarti marnapangu marni majangu Yijipkarrajirlu.”

Jayikapju manyanangu marni ngarpunyanku-rarlu, “Ngajirta. Kayan nganta kangka min-yarti walaku ngajukura. Marulu paji yangka waliwarlany paji marlaljarrinya kayanku pilarla ngamajiwu. Kunyungurla ngajilu yarntarni punga pirlawurra. Minyarti paji kayanparni. Lungungurla ngarnarla pirlajarri.”

43

Yarntarni palu Jayikapkurawarnti yani Yijip-karti

¹⁻³⁴ Wali rawa palu ngunangani nyanayirla Kayininta. Ngajirtarni manyanangu ngapa wantirla miyipurru turtangupurru yarnta yuka kukunjapurru. Yarnta manyanangu Yijipjangka miyi pujujarrinya. Marnila manyanangu Jayikapju walakuwarntiwu nyantukurawarntiwu, “Yanku manta kurlirra Yijipkarti. Yarntarni mantarlipangulu ruwangu warntawu miyi.”

Marnila parla layingu Jutangu, “Ngajirta. Yangka marnapangu jularni majangu nyanartikarrajirlu Yijipkarrajirlu pirrikangku marnalurla ngaja nganampakura. Puju ngarnalu yanta ngajangajirtajarti, wali tikirryipanya ngarnapanya miyingajirtajarti.”

Wali Jutawu parla marni ngarpunyankurarlul, “Nganajangkarlu manurla jularni majawu nyanartiwu minyarti ngajajpurru. Ranyjimarrarla manurla.”

Jutangu parla marni, “Ngajirta. Japirrjapirryungani marnapanya. Nyanartila marnarla jularni. Wali Pinjimin marna ngajungu kangku. Ngampurrikarrkula marnangu. Nyanartijangka wanjila marnangu tikirrkangku.”

Wali pinapinakarrinya ngarpunyankurarlul. Marnila parla Jutawu, “Yu. Kangku manta wampurr. Yarr marnarla pikajarriwu. Yarnta mantarla kangku majawu miyiwarnti yiji yarakujirnupurru karlakajaa miyi ngarlkajiliny mapirrirni. Nyanartijangka japirryungkula

marnanyirrangurla Ngarpu. Yawiyijarriwula manyirrangu maja nyanartikarraji. Wali partalurnila mantapinya tikirrkangku kurrinyparni jayillajangkajaa minyarti ngajajpurru. Kaj. Yantalu miyikarti.” Yiparni manya ngarpunyankurarlul. Nyantu pa lama kirrarnani.

Nyanartijangka palu yani kurlirra Yijipkarti. Pirriyanila palurla Jawujapku majawu. Nyanyala Pinjimin Jawujapju. Marnila parla layiwu warrkammayinku, “Kangku manunya minyartiwarnti ngajukurakarti mayaru. Jurumankujilu kajalurni nyanayirla. Tinala marnanya yungku jininyara.”

Papajiwarntirlula palurla marni warrkam-mayinku, “Jarlu marnalu miyiwartni payamkujirni nganampakurajawurlu pamarr. Nyanartirni pamarr kirlirni yarntala marnalunya nyanya payikiwarntirla. Nganangu partarnapangurla yutukani payikirla tikirrparni. Minyarti pamarr marnalurla tikirrkanya majawu kajalurnijangka yungupurru. Yarnta pamarrwarn-tiwarlany nganampakura warntangurnijangka marnalu jalarrapurru martalany payamkujir-nupurru.”

Marni manyanangu warrkammayintu, “Wali marnanyirrangu jarlujangka pamarr martalany nyurrawarntikura. Ngajirta nganta rayin-jarri pamarrngurni. Kunyungurla manyirrangu Ngarpungu Kuttu nyurrawarntikurarlul yutukani yangka manyirrangu purllka nguniny kajalkajal. Nyanartirlu partanyirrangu yutukani nyanarti pamarr.”

Nyanartijangka nganpayila manyanangurla kanya Jimiyin jayillajangka papajiwarlany. Nyanartijangka mapirrikujirnurla manya kanya Jawujapkurakarti ngurrakarti. Wartangurnila manyanangurla Jawujap pirriyani tinakarti. Parntawantinyala palunyanta papajiwarnti nyangungalku kajalkajalkujirnupurru maja. Yarnta palurla miyiwarnti yinya yijiwarnti nyantuwarntikura kayilungujangka. Wali Jawujapju manyanangurla japirryinya, “Yara nganta. Yarnta nyurrawarntikura ngarpu wanji nganyirrangu.”

Jularnila palurla, “Yu. Yara pa nyantu wanji mimingajirta.”

Pinjiminpala nyanya Jawujapju ngajanyankura. Marni manyanangu, “Ya. Minyarti nganyirrangu ngaja wartangurnijangka.”

“Yu. Minyartijal marnapangu.”

Nyanartijangka ranyjingurni nginyjirrikani ngajanyankura. Yawiyijarrinyala parla. Yarrparnila turtangkarrakanya nginyjirrikanulalku kulkururni rumkarti nyantukurakarti. Nyanartijangka lunganila kaninykaniny rumja. Wali wajapinyala manyanu minngarli ngapajawurlu lungujangka, tikiyanila manyanangurla. Marni manyanangu warrkamayinwarntiwu, “Miyijaa kuyi kangkarnanpangulu.”

Wali nyanartijangka kirrarnukujirni manya kirri papajiwarnti kayanngurla kayanngurla. Kayilungujaa kurlilangu pila kirrarnani papajijaa ngaja, kanarlanywarnti palu kirrarnani kaparnjarti. Nyanartijangka marni

palurlanyanu, “Nganajangkarlu parlipanya kurrarnukujirni kayanngurla kayanngurla kajalurnijangkangurni warntangurnijangkakarti. Pinarri ngarlipangu.” Wali rayinjarrinyala palu, mil palu purlkajarrinya. Wali yinyala manya miyijaa kuyi. Pinjiminku parla yutukani purlkajinyangu. Ngarnanila palu kinkijartiwurra.

44

Pakirti palu parlipinya payikirla

¹⁻³⁴ Layiwula warrkammayinku parla marni Jawujapju, “Yutukarranyanangu miyi payiki-warntirla wurnapirri. Yarnta man pamarr nyan-tuwarntikura ranyji yutukarrku payikiwarn-tirla. Ngajukurajinyangu pakirti man yutukar-rku layiwarlanykurla pingkayikurla Pin-jiminkurla.”

Nyanartijangka kumantawarlanya palu wur-najarrinya kayili. Jawujapju parla marni wartangurni warrkammayinku, “Waangku manunya wartangurni. Yangka manyanangurla pirriyanku, japiirryungkanya, ngajukura pajilu pakirti ngurru warntarnkarranya.”

Wali wartangurnila manya warrkammayintu waanya. Pirriyani manyanangurla. Jularni manyanangu, “Yala mantarla pakirti warn-tarnkarrakanya majakura ngurru, tikirryungka-jalu. Marulu parla nyantuwu. Puju kayan ngajanta tikirryungka, wali pungku marnanya. Nyurrawarnti manta ngurrujiwarnti pirriyani.”

Marni palurla, “Ngajirta marnalu ngurru warntarnkarrakangkarla nganamparlu.”

Nyantungu manyanangu marni, “Kala nyaku ngarnarla payikiwarntirla.”

Marni palurla, “Yu. Nyakarla.”

Wali parlipinyala Pinjiminkurarla payikirla. Marnila manyanangu, “Mapunparni mantarla minyarti warntarnkanya.” Wali nyanarti-jangkarlu palurlanyanu langkirrmani kuwut-warnti papajiwarntirlu yawiyirlu. Pujurnila palu tikiyani majakarti kaparnngurni Yijipkarra-jikarti.

Wali Jawujap manyanangu kulijarrinya. “Nganajangkarlu pajanta warntarnkarranya ngajukura pakirti,” manyanangu marni.

Jutangu parla marni, “Kayan ngarnangulurla jangkumanta. Minyarti yurru marnalu jar-lujangka warrarni martarnana nganamparlu. Kayan ngarnalunyanta rukanya. Wali war-rkammarnanku marnangulu nyuntuwu nirn-parni.”

Yarntarni manyanangu marni Jawujapju, “Ngajirta. Kayantu paji ngurrujirlu warntarnkarranya ngajukura pakirti. Nyanartirlu paji warrkammarnanku layingu yangka paji warntarnkarranya pakirti. Nyurrawarnti wali manta tikiyanku kayili ngarpukarti nyurrawarntikurakarti. Pinjimintu paji warrkammarnanku.

Jutangula parla marni, “Ngajirta. Ngarpu nganampakura ngarta pirlajarri. Pinjimin nyan-tukurajinyangu parla walaku. Kayan ngarnalu

tikiyanta marlal. Yawiyi marnalurla ngarpuwu nganampakurawu.”

45

Jawujapju manyanangurlanyanu yini jularni

¹⁻²⁸ Nyanartijangka Jawujapju manyanangu yawiyijarrinya papajiwarntiwu. Lunganila manyanangurla. Yini manyanangurlanyanu jularni, “Ngaju marna Jawujap nyurrawarntikura ngaja. Ngajukura ngarpu yara ngarta wanji.”

Nyanartijangka papajiwarnti palurla rayinjarrinya. Ngajirta palunyanta jangkumantarla. Wali Jawujapju manyanangu marni, “Ngajirta nganta rayinjarri. Yantajilurla ngajukarti marnpa. Ngaju marnanyirrangu ngaja yangka manyalu jarlu yinya kamuljartiwarntirlu pamarr. Payamkujirni pajalu ngaju. Wurnala pajanta yiparni minyartikarti Yijipkarti. Ngajirta ngantanyanu nyurrawarntirlu ngirtilykarra jula, ngaju paga Ngarpungu yiparni Kuttu. Ngajirta pajanta nyurrawarntirlu yiparla. Ngarpungu paga kanya. Nyanartijangka paga warrkam minyarti yinya miyi ngampurrikanupurru. Piyirwarnti paga marrijangkawarnti mapirrirni marnanya yunganku. Nyanartipurru paga minyarti warrkam yinya tuwanga miyi ngampurrikanupurru.”

Yarntarni manyanangu marni, “Kayan ngarlipangu ngapa wanti miyipurru turtangupurru. Yukajaa mana warrarni pa lalka ngunanganku. Miyi pa ngunangana minyayirlamiparni Yijipja munyal. Nyanartijangkala paga Ngarpungu

yiparni yungupurru ngajukurawarnti piyirnarnti jarntuwarnti. Kayan ngarlipa pirlajarri. Yapajirnanyunguwarnti mapirrirni palu ngunanganku wanji. Ngarpungu paja majakujirni minyayirla Yijipja kujartipurru.”

Yarntarni manyanangu marnani, “Tikiyanku manta ngalimpakurakarti ngarpukarti. Julawu mantarla ngaju minyayirla kirrarnujangka, yangka pajalu jarlu yap kanya kamuljartiwarntirlu Yijipkarti. Yara marna wanji kirrarnana. Kujarti mantarla julawu. Partalurnila paji pirriyanku. Kirrarnankula manta nukarni ngajungarni marnpa. Nyanartijangka miyila marnanya yunganku nyurrawarntijaa ngarpu ngalimpakura mapirrirni yangka kajinta ruwanguliny purpanku minyartikarti.” Nyanartijangka lawukanila Pinjimin yarnta ngukupajanurla manyanta lungani. Kanarlanywarnti mapirrirni manya lawukani. Yarnta manyanangurla lungani papajiwarntirla. Wali wangkikarra palu kirrarnani. Wurnajarrinyala palu papajiwarnti kayili Kayininkarti.

Pirriyanila palurla Jayikapku. Yinya palurla miyi ngarpunyankura. Marnila palurla, “Nyanya marnalu Jawujap nganampakura ngaja yangka palu jarlu yapkanya. Jalarra manyanangu nyantu maja kirrarnana Yijipja. Miyi manyanangu ngampurrikanana.”

Wali Jayikap parla purrpurrmarni. Marni manyanangu, “Mapun ngartaji ngajukura walaku wanji. Partalurnila pajanta nyantukarti kangku. Ngajirta ngarna pirlajarri jutparni

nyangungajirtajangka. Nyaku marnajin
wanjingurnikarra.”

Nyanartijangka marni manyanangu
walakunyankurawarntiwu wirriyarlu,
“Manawarnti pikakujilu. Wurna parlipa yanku.”

46

Jayikapngurra palunyanta yani Jawujapkart

¹⁻³⁴ Nyanartijangka jakarnila palu kurlirra.
Kaparn palu lamajarrinya ngurranga. Kamparni
parla kuyi Jayikapju kajalkajalkujirnupurru
Ngarpu. Nyanartikarra pukanya parla marni
Ngarpungu, jularni yini, “Jayikap. Ngajirta
ngan rayinkarri Yijipkart yanupurru. Yara man
yanku. Ngaju marnanyirrangurla mapirrirni
yananku. Yarnta marnanya pikakujiwu yapa-
jirnanyunguwarnti nyuntukurawarntijangka
walakuwarntikurajangka. Walimpawarlany
marnanya tikirrkangku minyartikarti
Kayininkarti yapajirnanyunguwarnti.”

Nyanartijangka kanya manya Jayikapju
nyantukurawarnti walakuwarnti kartujarti-
warnti lamparrwarntijaa kilakiwarnti yarnta
nganapartu nganapartu manawarntijaa
kukunjawarntijaa nanikutwarnti kamulwarnti
manajartiwarnti mapirrirni. Nukarnini manya
kanya nyantukurawarnti piyirnwarnti.

Nyanartijangka pirriyani manyanangurla
Jawujap. Jirrkirlparnila manyanta yani
ngarpunyankurakarti. Ngamurlamanurla
pilanyanu lungani wapirrarlu. Nyanartijangka
marni parla Jayikapju, “Wali marnanya

martarnanku wanjingurnikarra nukarni
ngajukurawarnti walakuwarnti."

47

1-12 Nyanartijangka Jawujapju manya
kanya papajinyankurawarnti murrkurn 5
japirlyungupurru king. Marni palurla,
"Wanyjarrarla marnalunya yukanga
martarnanku kukunjawarnti. Yarnta nganampa
mapirrirni, wanyjunga marnalu kirrarnanku."

Kingju manyanangu marni, "Yu. Wali manta
kirrarnanku kakarra ngurranga Kujunta." Wali
kirrarnani palu nyanayirla. Ngampurrikanani
palunya kukunjawarnti.

Nyanartijangka Jawujapju kanya ngarpun-
yankura kingkarti. Nyaku pa kingju. Wali
Jawujapjula parla kingku marni, "Minyarti paji
ngajukura ngarpu."

Kingju parla nyangungurla marni Jayikapku,
"Nyangurlakarrajangka man."

"Ngaju marna jarlujangkajinyangu. Yitilal-
warnti paja 130 marna ngunangani." Nyanarti-
jangka Jayikapju parlanyanta japirlyinya Ngarpu
kingku. Wali tikiyanila Jayikap kakarra ngur-
rakarti Kujunkarti. Nyanayirla palu kirrarnani.

50

Jayikap pirlajarrinya

1-21 Jayikap pa walimpawarlany pirlajarrinya
nyanayirla Yijipja. Lunganila palurla
walakuwarntirlujaa jarntuwarntirlu mapirrirni
pirlajarrinyujangkawu. Nyanartijangka palu
maparni mirrijinjawurlu jarnngukarrarla.

Yangka palu lungujangka lamajarrinya walimpa, kanyala palu kayili karrkin nyantukura Kayininkarti. Yutukanila palu nyanayirla najinga yangka palunya jarlu yutukani nyanayirla nyantukurawarnti kilakijaa ngawiji ngarpujaa ngamaji mapirrirni. Wali nyanartijangka palu tikiyani kurlirra Yijipkarti.

Nyanartijangka marni palurlanyanu Jawujapkurawarntirlu papajiwarntirlu, “Kunyungurla parlipangu Jawujap warrarni nguniny kuli yangkartijangkangurni jarlujangkangurni. Jawujapju parlipanya kunyungurla ngunyipungku jirna. Kuli partarlipangu nguniny warrarni yangkajiliny parliparla ngalimpa jarlu kulijarrinya. Ngalimpakura parlipangu ngarpu jarlu pirlajarrinya purntumanupurru.”

Wali Jawujapkarti palunyanta yani papajinyankurawarnti. Parntawantinyala palanta, kajalkajalkujirni palu Jawujap. Marni palurla, “Nyuntuwu marnangulu ngunawu warrkam-mayinwarnti, mapunikanankula marnangulurla nyuntunga.”

Wali Jawujapju manyanangu marni, “Ngajirta ngajinta rayinkarri. Ngaju marna yara. Ngajirta marna ngaju Ngarpu purlka, yarr marna piyirn. Kayan ngarnanya punga yakurrngurni Ngarpujilinyju. Kujarti manta pinapinakarrinya pirlawurra kurrkunga tarrapungupurru, yarnta marri yiparnupurru piyirnwarntiwarlanykarti. Ngaju paja Ngarpungu jirrkirrkujirni, yangka marnarla jularni minyartikarrajiwu kingku miyi martarnupurru tanyjingu. Nyanartijangka paja

jinjinyinya miyi purlkakujirnupurru, yarnta ngampurrikanupurru walimpawu. Nyanartijangka marnanya miyi yinya marranyanjartiwarnti. Yarnta marnanya ngajungu wanji martarni miyi yungujangkarlu. Kujartikarra paja Ngarpungu jirrkirrkujirni.”

Yarnta manyanangu marni Jawujapju, “Ngajirta ngajintarla rayinkarri. Ngajungu marnanya ngampurrikananku nyurrawarnti, yarnta yapawarnti mapirrirni.” Nyanartijangka Jawujapkurawarnti papajiwarnti palurla wirriyajarinya, yarnta palurla yawiyijarrinya.

Jawujap pirlajarrinya

²²⁻²⁶ Walimpawarlany Jawujap purrkujarrinya. Marnila manyanangu jarntuwarntiwu, “Ngaju marna purrkujinyangu, jamurnjamurnjarrinya paji pirlajarrinyupurru. Nyurrawarnti manya Ngarpungu ngampurrikananku wartangurni. Yarnta manyirrangurla jarrkanganku Yijipngurni Kayininkarti. Jarlu parla Ngarpungu pinakanya Ayiparanku nyanarti ngurrara Kayinin. Ngaju mapirrirni pajalu kangku karrkin Kayininkarti yapajirnanyunguwarntirlu ngalimpakurawarntirlu.” Wali Jawujapju parlanyanu kujarti pikakujirni. Ngajirta ngalunyanta rukanyja.

Nyanartijangka marlaljarrinyala Jawujap. Mirrijinjawurlu palu maparni karrkin nyantukura. Yutukanila palu ngurtinga pirla.

**Wangki Wulyu Jirrkirlikanujawal
Portions of the Holy Bible in the Walmajarri
language of Australia**

copyright © 1985 Wycliffe Bible Translators

Language: Walmajarri

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2019-05-14

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 19 Dec 2025 from source files dated 12 Dec 2025

9663b280-2245-5e10-b809-d81274bff0d0